

From: Huus, Rigmor
Sent: Tue, 2 Sep 2025 05:55:17 +0000
To: Mads Sæle Rønhovde
Cc: Kästel, Ida Martine;Gorska, Anna;Runar Gaden
Subject: Byantikvarens tilbakemelding på kulturminnedokumentasjon 2022/198429-58 - Fana. Gnr 40 bnr 1462 m. fl. Signaturhagen Skjold. Kulturminnedokumentasjon

Kulturminnedokumentasjonen er godkjent.
Vi gjør oppmerksom på at vi ikke tar stilling til riving ved å godkjenne dokumentasjonen.

mvh
Rigmor Huus
Seniorrådgiver, Byrådsavdeling for byutvikling/Byantikvaren

Bergen Kommune
Postboks 7700
5020 Bergen
Telefon 40816106/ 55 56 65 08

Rigmor.huus@bergen.kommune.no
<https://www.bergen.kommune.no/omkommunen/avdelinger/byantikvaren>

Bergen kommune er forpliktet til å behandle alle dokumenter, også e-post, i samsvar med bestemmelsene i offentlighetsloven og arkivlovgivning. Det betyr at inngående og utgående e-post kan bli gjenstand for offentlig innsyn dersom det er saksrelatert eller har verdi som dokumentasjon.

Fra: Mads Sæle Rønhovde <mads.ronhovde@a-stab.no>
Sendt: onsdag 27. august 2025 12:35
Til: Postmottak Byantikvaren <Byantikvaren@bergen.kommune.no>
Kopi: Gorska, Anna <Anna.Gorska@bergen.kommune.no>; Runar Gaden <runar@signaturhagen.no>; Kästel, Ida Martine <Ida.Kastel@bergen.kommune.no>
Emne: Vs: Kulturminnedokumentasjon for FANA. GNR 40 BNR 1462 MFL., SIGNATURHAGEN SKJOLD, Plan ID: 71250000

Hei,

Oversender Kulturminnedokumentasjon for Reguleringsplan under arbeid: FANA. GNR 40 BNR 1462 MFL., SIGNATURHAGEN SKJOLD, Plan ID: 71250000, for uttale Kulturminnedokumentasjonen er utarbeidet iht. Byantikvarens «Veileder for kulturminnedokumentasjon».

Med vennlig hilsen

Mads Sæle Rønhovde

Arealplanlegger

E-post: mads.ronhovde@a-stab.no Mobil: 413 63 082
Ulsmågvegen 7, 5224 Nesttun www.a-stab.no

Fra: Mads Sæle Rønhovde <mads.ronhovde@a-stab.no>

Sendt: mandag, 25. august 2025 11:30

Til: Gorska, Anna <anna.gorska@bergen.kommune.no>

Kopi: Postmottak planogbygg <postmottak.planogbygg@bergen.kommune.no>; Kästel, Ida Martine <ida.kastel@bergen.kommune.no>; Runar Gaden <runar@signaturhagen.no>

Emne: Kulturminnedokumentasjon for FANA. GNR 40 BNR 1462 MFL., SIGNATURHAGEN SKJOLD, Plan ID: 71250000

Hei,

Oversender Kulturminnedokumentasjon for Reguleringsplan under arbeid: FANA. GNR 40 BNR 1462 MFL., SIGNATURHAGEN SKJOLD, Plan ID: 71250000, for uttale

Kulturminnedokumentasjonen er utarbeidet iht. Byantikvarens «Veileder for kulturminnedokumentasjon».

Med vennlig hilsen

Mads Sæle Rønhovde

Arealplanlegger

E-post: mads.ronhovde@a-stab.no Mobil: 413 63 082

Ulsmågvegen 7, 5224 Nesttun www.a-stab.no

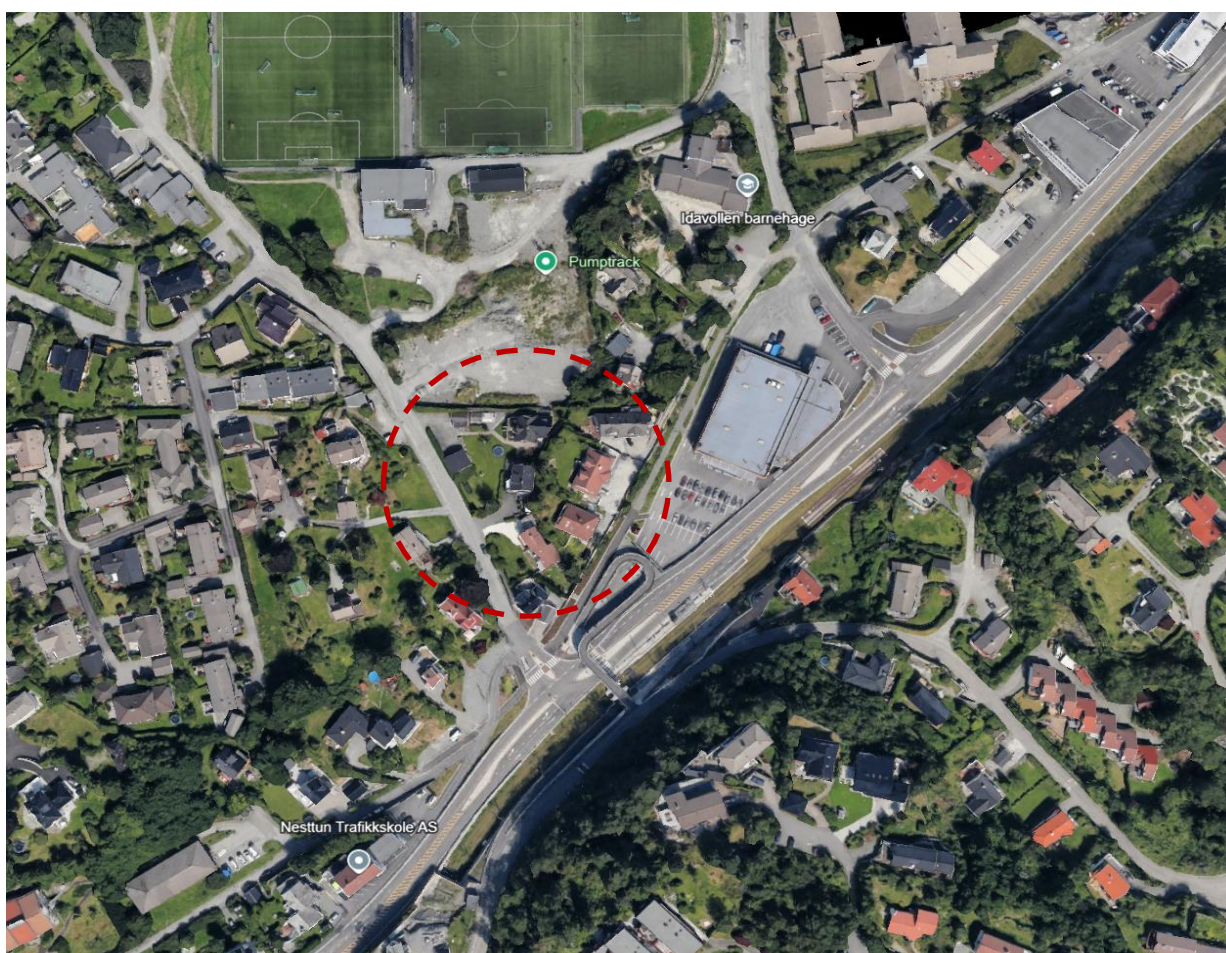
KULTURMINNEDOKUMENTASJON

Fana, gnr. 40 bnr. 1462 m. fl

Skjold

Bergen kommune

Saksnummer 2022/29015

A/STAB

Innholdsfortegnelse

1. Sammendrag/ innledning.....	3
2. Bakgrunn	5
2.1 Planforslag	5
2.2 Planstatus.....	6
3. Mål og metoder	6
3.1 Mål	6
3.2 Metoder	6
4. Topografi.....	7
5. Områdets historie	8
5.1 Eldre historie.....	8
5.2 Andre verdenskrig.....	10
5.3 Fra gårdsbebyggelse til boligbebyggelse	10
5.4 Eiendommenes historie	11
6. Ferdselsårer	13
7. Bygningsmiljø	15
8. Dokumentasjon av bygninger	18
8.1 Bakgrunn.....	18
8.2 Tors veg 3 – Gnr. 40 Bnr. 84.....	19
9. Utvendig dokumentasjon/foto	31
10. Andre typer kulturminner	50
11. Avslutning	50
12. Skriftlige kilder	51
13. Vedlegg	52

Forslagsstiller:	Saksnummer. :	Dok. dato:
Signaturhagen Skjold AS	2022/29015	27.06.2025
Internt prosjektnr.:	Utarbeidet av:	Prosjektansvarlig:
102555	Ingrid Gilleshammer	Mads Sæle Rønhovde

1. SAMMENDRAG/ INNLEDNING

I forbindelse med utarbeidelse av privat detaljreguleringsplan for Fana, gnr. 40 bnr. 1462 m.fl., Skjold, Bergen kommune, saksnummer 2022/29015, har byantikvaren i Bergen bedt om at kulturminneverdiene innenfor planområdet kartlegges. Kulturminnedokumentasjonen er utarbeidet i henhold til Byantikvarens veileder for kulturminnedokumentasjon.

Formålet med planforslaget er å regulere området til bolig, hvor det legges opp til en sosial boform med en helårshage som er identitetsskapende for prosjektet.

Signaturhagen Skjold ønsker å transformere eksisterende småhusbebyggelse til et attraktivt boligområde med høyere utnyttelse enn dagens bruk. Dette gjøres gjennom å regulere området til blokkbebyggelse.

På det aktuelle planområdet er all eksisterende bebyggelse foreslått revet. Bygningene skal følgelig dokumenteres. Det er tatt utgangspunkt i veileder for «Bygningsdokumentasjon til søknad om å rive bygning». Den eldste bygningen er fra 1920 (gnr. 40. bnr. 84) og de resterende seks boligene, gnr. 40 - bnr. 909, bnr. 743, bnr. 1534, bnr. 1463, bnr. 1462, bnr. 1461, er fra 1962-1997. Det er etter dialog med byantikvaren blitt enighet om at de seks bygningene som er oppført mellom 1962 og 1997 kan dokumenteres ved utvendig fotografering og bygningshistorisk beskrivelse. Den eldre eneboligen fra 1920 (gnr. 40 bnr. 84) skal dokumenteres fullstendig etter punkt 2 – 6 i veilederen.

Kulturminnedokumentasjon og dokumentasjon av bygningene vil samles i dette dokumentet. Det vil bli gitt en grundigere bygningsbeskrivelse da bygningene er forutsatt revet for å frigjøre areal til tiltaket. Forslagsstiller er Signaturhagen Skjold AS, og plankonsulent er A/STAB AS.

Figur 1 Planområdet markert i rødt, sørvest for Nesttun sentrum (Norgeskart.no).

Planområdet er på 6,5 daa, og er lokalisert på Skjold i Fana bydel, rundt 12 kilometer sør for Bergen sentrum, 8 kilometer øst/nordøst for Flesland lufthavn, og ca. 1,5 km vest/sørvest for Nesttun sentrum.

Planområdet ligger i et etablert boligområde bestående av blandet småhusbebyggelse med eneboliger, tomannsboliger og rekkehus, med innslag av større bygningsmessige anlegg som forretningsgården (Rema 1000), Idavollen barnehage og Nesttun idrettsplass med tilhørende bygninger. I tilknytning til bybanetraséen finner man en del mindre og større leilighetsbygg.

Hovedadkomst er fra Tors veg og Odins veg, via Fanavegen. Like nord for planområdet ligger Nesttun idrettsplass.

Sør for planområdet ligger fylkesvei 582 Fanavegen, som går mellom Skjoldskiftet på Nesttun og sørover til krysset ved Fanafjellsvegen og Titlestadvegen. I tilknytning til Fanavegen og bybanetraséen har man kort vei til kollektivtransport.

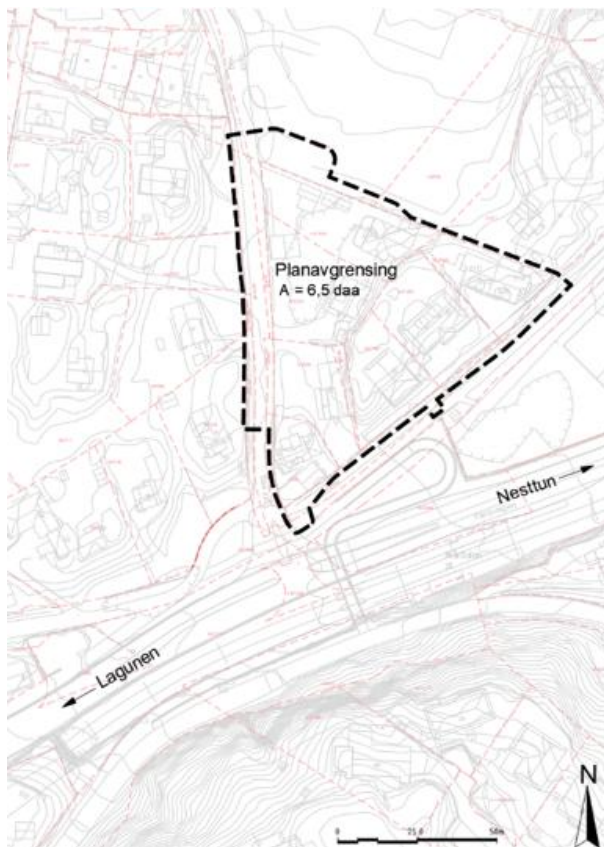
Det er ingen registrerte funn av automatisk fredete kulturminner eller SEFRAK-bygninger innenfor planområdet. Kulturminnet og -miljøet rundt Osbanetraseen ligger et steinkast fra planområdet. Traseens bredde, høyde og kurvatur forteller en historie om den gamle jernbanen. Disse verdiene er viktige å bevare.

2. BAKGRUNN

2.1 Planforslag

I 2022 deltok Signaturhagen Skjold As sammen med Vill Arkitektur på Byarkitektens og KODEs boligutstilling NABO: *Hvordan skal vi bo sammen? Med forslaget Hjørnesteinen – Å skape Bergens beste nabolag*. Planforslaget bygger videre på prosjektet fra utstillingen, men både konsept og plangrep gjøres på nytt for å få en god tilpasning til dagens eiendom på Skjold.

Planområdet er i dag ikke regulert. Formålet med planforslaget er å regulere området til bolig, hvor det legges opp til en sosial boform med en helårshage som er identitetsskapende for prosjektet. Signaturhagen Skjold ønsker å transformere eksisterende småhusbebyggelse til et attraktivt boligområde med høyere utnyttelse enn dagens bruk. Dette gjøres gjennom å regulere området til blokkbebyggelse (BB). Det foreslås variasjon i byggehøyder, for god stedlig tilpasning til nærområdet. Ambisjoner om høy grad av sosial bærekraft, gjennom å skape felles møteplasser der beboere kan møtes, bli kjent og være sammen, er fortsatt bærebjelken i prosjektet. Deleløsninger, fellesskapsløsninger, helårig hager og god arkitektur blir alle sett på som komponenter i å skape et prosjekt med fokus på sosial bærekraft.

Figur 2 Anbefalt planavgrensning.

Planforslaget innebærer seks blokker, fra fire- til 7.etasjer, med parkering i deler av byggets kjeller til både bil og sykkel. Dagens bebyggelse i øst og vest skiller av en kolle, som medfører interne høydeforskjeller i planområdet. Kollen ønskes videreført i planforslaget, og vil inngå som en del av uteoppholdsarealet til prosjektet. Planforslaget styrker kvaliteter i området gjennom etablering av nye gangforbindelser både langs og gjennom planområdet som vil sikre gode fremkomstmuligheter mellom bybanestoppet Mårdalen og Nesttun idrettsplass. I tillegg vil det etableres et gatetun som er felles oppholdsareal for gående og beboere. Det skal utformes med dekker av høy estetisk kvalitet og innslag av vegetasjon, benker og belysning. Det skal fungere som en møteplass og forbindelsesledd mellom boligene, sykkelstamvegen og nærliggende idrettsanlegg. Anbefalt avgrensning av planområdet er som vist på varselkartet, se figur 2.

2.2 Planstatus

2.2.1 Kommuneplan

Planområdet ligger i sone 2 BY Byfortettingssone i Kommuneplanens arealdel 2018-2030 (KPA2018). Sonen har bydelssenter S7 Nesttun og lokalsenter S32 Skjoldskifte som nærmeste sentrums-kjerner. Rett nord for planområdet finner man Nesttun idrettsplass som inngår som G Grønnstruktur og I Idrettsplass i KPA2018.

Deler av planområdet i øst og sørover mot Fanavegen befinner seg innenfor gul støysone. Rød støysone blir berørt helt i sør mot krysset mellom Fanavegen og Tors veg (se figur 3). Planområdet ligger innenfor faresone «Ras og skredfare» lokalisert sør i planavgrensningen, og innenfor konsesjonsområde fjernvarme (se figur 3).

Figur 3 Støysonekart (Bergenskart.no), faresone og hensynssone kulturmiljø (KPA 2018).

3. MÅL OG METODER

3.1 Mål

Målet for dokumentasjonen er å kartlegge topografi og historisk utgangspunkt-kulturlandskap, ferdselsårer, bebyggelsesstruktur og særlig betydningsfulle enkeltobjekt og anlegg innenfor planområdet og i nærområdet. I tillegg skal byggenes utvendige overflater, og byggenes historikk, dokumenteres.

3.2 Metoder

Kulturminnedokumentasjonen er utarbeidet i henhold til Byantikvarens veileder for kulturminnedokumentasjon. Dokumentasjon av bygningen er gjennomført med bakgrunn i veileder «bygningedokumentasjon til søknad om å rive bygning». Befaring, foto, skriftlige kilder og nettdatabaser er tatt i bruk i dokumentasjonen.

4. TOPOGRAFI

Kartlegging av området viser et småkupert landskap, med mange små koller som skaper flere landskapsrom, små skrenter og utsiktspunkter. Det er relativt små høydeforskjeller i planområdet, kun den lave kupert kollen som strekker seg fra nord til sør på østsiden av planområdet. Det er heller ikke de store høydeforskjellene rundt planområdet, foruten om de bebygde kollenene sør for Fanavegen som ligger på kote 80 - 110. Dette er de høyeste punktene i nær tilknytning til planområdet og skaper naturlige utsiktspunkter.

Nesttun idrettspark nord for planområdet, tidligere Nesttun travbane, er et stort, markant anlegg som bidrar til at området får et luftig preg. Det har gjennom lang tid vært et viktig og åpent landskapsrom i bydelen. Nord/nord-vest for planområdet finner man Ramstad gård som sammen med de andre landskapsdragene bryter opp det smått kupert landskapet. Ramstad gård er kartlagt som et svært viktig friluftsområde (naturbase.no). Området består av åpen mark og blandingsskog, samt flere grønne korridorer som skaper naturlige brudd i bebyggelsen.

Landskapet på Skjold fremstår som grønt og frodig, med flere sammenhengende treklynger, spesielt langs vann og elveløp. Vegetasjonen i området består for det meste forskjellige løvtrær langs veger, og mellom veger og private eiendommer, samt plener, planter og busker i private hager og på fellesområder.

5. OMRÅDETS HISTORIE

5.1 Eldre historie

Gnr. 40 bnr. 1462, Odins veg 53, ble utskilt fra gnr. 40 bnr. 8, 05.03.1987, som igjen ble utskilt fra gnr. 40 bnr. 1 rundt 1600-tallet. Alle eiendommene på planområdet stammer tilbake til gnr. 40 ca. 550m vest/sør-vest for planområdet. Gnr. 40 er gamle Skjold gård, som ifølge skriftlige kilder er en av de eldste i Fana. Navnet Skjold er Norrønt og kan henspille på at stedet hvor tunet lå lignet et skjold. I middelalderen tilhørte gården Nonneseter kloster, et kvinnekloster som fra midten av 1100-tallet lå ved sundet mellom Lille- og Store Lungegårdsvann. Da klosteret ble avviklet i 1528 ble gården overlatt til riksråd Vincent Lunge. Gården forble i hans slekt frem til 1680. I 1714 gikk gården over i bondeselveie og ble delt i 23 bruk.

Skjold har fra gammelt av hatt tre tun. Det eldste tunet på gården skal være der bruk 1 og 4 er i dag, se figur 5.

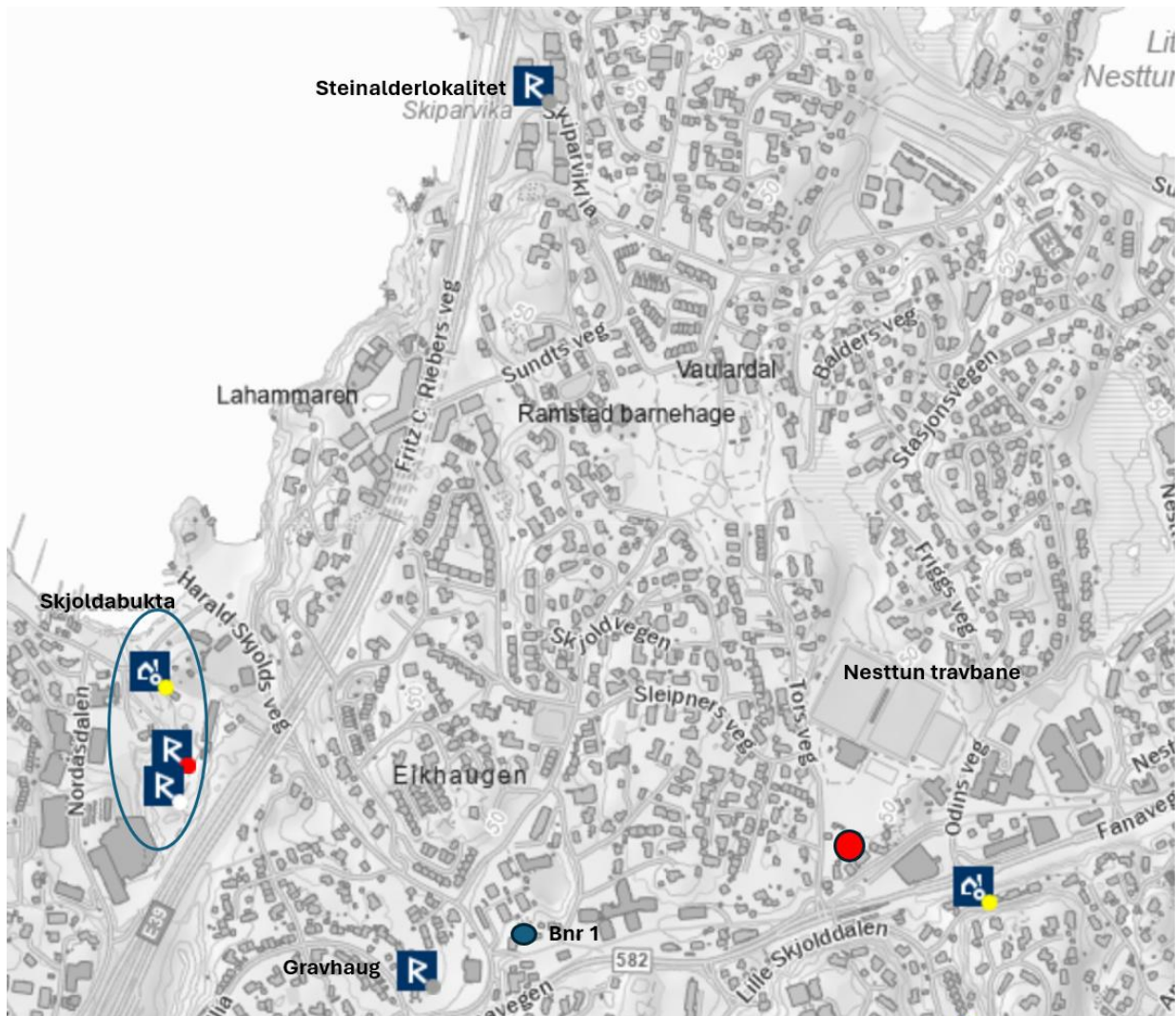
Figur 5 Det eldste tunet på gnr.40, med bnr.1 og bnr.4, på 60-tallet (Foto Widerøes flyselskap).

Figur 4 Flyfoto over Skjold fra 1951. Planområdet er markert med rødt (1881.no).

Området er i dag tett nedbygget, men flere SEFRAK-registrerte bygninger knyttet til gårdsdrift på 1800-tallet står fremdeles, blant annet på bnr. 1, bnr. 4 og bnr. 1607 (tidligere bnr. 11). Deler av gårdsbebyggelsen har røtter tilbake til 1700-tallet, bl.a. er laftet i uthuset på bnr. 11. datert til 1700-tallet eller eldre. Gårdsstrukturen på en del av brukene strekker seg så langt tilbake som til 1600-tallet. Det ligger ingen andre SEFRAK-registrerte bygninger i nærheten av planområdet.

Like vest for bnr. 1, er det registrert en rikt utstyrt gravhaug fra folkevandringstid (Askeladden-ID 113993-1), som i dag er fjernet. Gravhaugen bekrefter at området har vært i bruk i lang tid. Dette bekreftes videre av et bosetnings- og aktivitetsområde ved Skiparvika 1,2 km nord for planområdet, hvor de eldste funnene er fra eldre steinalder. Lokaliteten ligger i det som under brukstiden har vært en lun sørvestvendt vik. Det er også gjort funn av et ildsted datert til yngre bronsealder og et dyrkingslag fra romertid/folkevandringstid (AskeladdenID 136964-1). Planområdet ligger mellom 48 og 55 moh. og er utenfor/over den sonen hvor en normalt antar at det er potensiale for steinalderfunn.

Figur 6. Oversikt over registrerte kulturminner i området (Askeladden.ra.no). Planområdet er markert med rødt.

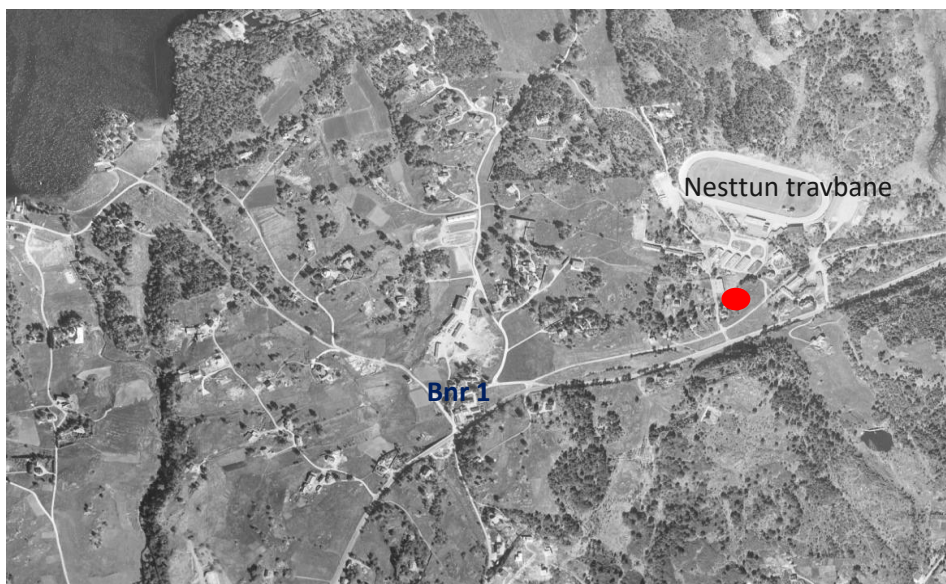
Rett sør for Skjoldabukta finnes det et automatisk fredet dyrkingsspor (Askeladden-ID 324004) og et enkeltminne i form av funnsted av et aktivitetsområde (AskeladdenID 324008-0).

5.2 Andre verdenskrig

Under 2. verdenskrig er det stor aktivitet på Skjold. Nord for planområdet, ved tidligere Nesttun travbane, ligger det som alliert etterretning beskriver som en stor artillerileir, bestående av ca. 30 brakker til ulike formål. Forlegningskapasiteten er anslått til rundt 2000 soldater. Like øst for bybanestoppet «Mårdalen», ved krysset mellom Fanavegen og Odins veg, ligger det som trolig var et tilflukt- eller dekningsrom for dem som var stasjonert i leiren (Askeladden-ID 212785-1). Ved Skjoldabukta, ca. 900m vest/nordvest for planområdet, lå en leir med 6 brakker og en forlegningskapasitet på rundt 300 soldater. Et fjellanlegg på østsiden av Nordåselven, trolig beregnet som dekningsrom for leiren, er det eneste som gjenstår av leiren (Askeladden-ID 212784-1).

5.3 Fra gårdsbebyggelse til boligbebyggelse

Frem til kommunesammenslåingen i 1972 var Skjold en del av Fana herred. Fana bestod i all hovedsak av jordbruksland med tilhørende gårdsbebyggelse frem til andre halvdel av 1800-tallet. Da ble det satt i gang utparsellering av boligtomter i Fana, mye grunnet at Fana hadde betydelig lavere skatter enn Bergen. Det ble et stort behov for boligtomter da mange forretningsfolk valgte å flytte ut av byen. Dette gjaldt også Skjold, spesielt etter Osbanen åpnet i 1894. Ved å muliggjøre arbeidspendling til og fra Bergen var det nye trafikkårene viktige katalysatorer for utbygging av områder i Bergensdalen. Det var likevel jordbruksland og gårdsdrift som dominerte området til godt etter andre verdenskrig. Historisk flyfoto over Skjold viser derfor et utpreget jordbrukslandskap i 1951, se figur 7. Etter andre verdenskrig blir store områder utparsellert til boligtomter, men det er fortsatt gårdsdrift på området. Flyfoto fra 70- og 80-tallet viser en omfattende utbygging av bolighus på Skjold, i tillegg til en omfattende utbygging av infrastruktur med Rv. 580, Fritz C. Riebers veg, i spissen.

Figur 7 Flyfoto over Skjold, 1951. Planområdet er markert med rødt (1881.no).

5.4 Eiendommenes historie

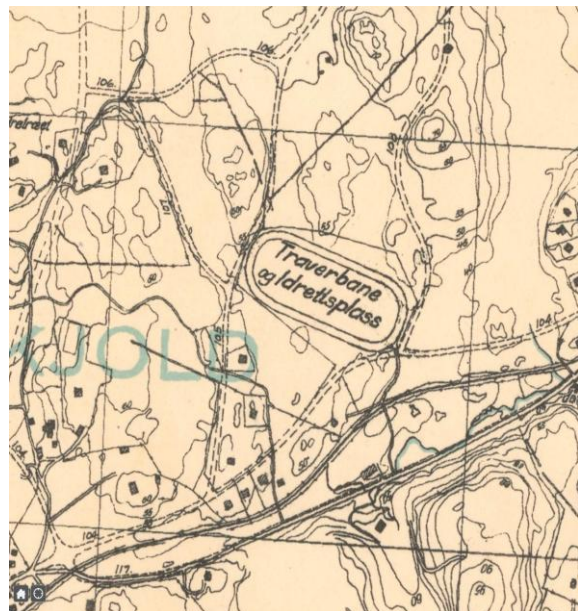
Det finnes ikke tegn til at planområdet har vært brukt til noe annet enn jordbruksland før første eiendom, gnr. 40 bnr. 84 (utskilt fra gnr.30) ble utparsellert til boligbygging i 1920. Bruksnummer 30 stammer tilbake til bruk nr. 8, utskilt fra gnr. 40 rundt 1600-tallet. I dag står fortsatt enebolig fra 1920, som senere har fått et tilbygg og en garasje (rundt 2000-tallet). Fra flyfoto i 1935 er eneboligen fra 1920 fortsatt den eneste bygningen i planområdet, og det finnes ikke synlige tegn i terrenget som indikerer at det har vært andre bygninger her. Nord for den eksisterende boligen i 1935, til venstre i

flyfotoet, ser man et sirkulært område som antakelig ble brukt til dyrkning eller satt av som «friområde» for hestene som benyttet travparken. Fra historisk kart over Fana i 1937 (figur 9), er det fortsatt bare én bygning innenfor planavgrensningen.

Figur 8 Historisk foto 1935 Nesttun travpark. Enebolig fra 1920 markert i rødt (1881.no).

Slik som med resten av området på Skjold var det jordbruksland og gårdsdrift som dominerte området til godt etter andre verdenskrig. I 1951 (historisk foto, figur 10) er det ikke store endringene som har skjedd på eiendommen, bortsett fra to bygg som er oppført i tilknytning Tors veg, mot Nesttun travpark. Det er ikke funnet dokumentasjon på disse bygningene, men det kan antas å være en låve helt inntil Tors veg og et lite uthus i nord mot Nesttun travpark, synlig på figur 10 under – markert med rød sirkel. Rundt planavgrensningen i 1961, figur 10, er det noen få hus og bygninger som har blitt oppført siden eneboligen i 1920. Området er fortsatt preget av landbruk og det er romslig mellom bebyggelsen. Det er rundt Nesttun travpark det har vært størst byggeaktivitet, mest sannsynlig staller og bygninger knyttet til driften av travparken, se figur 10.

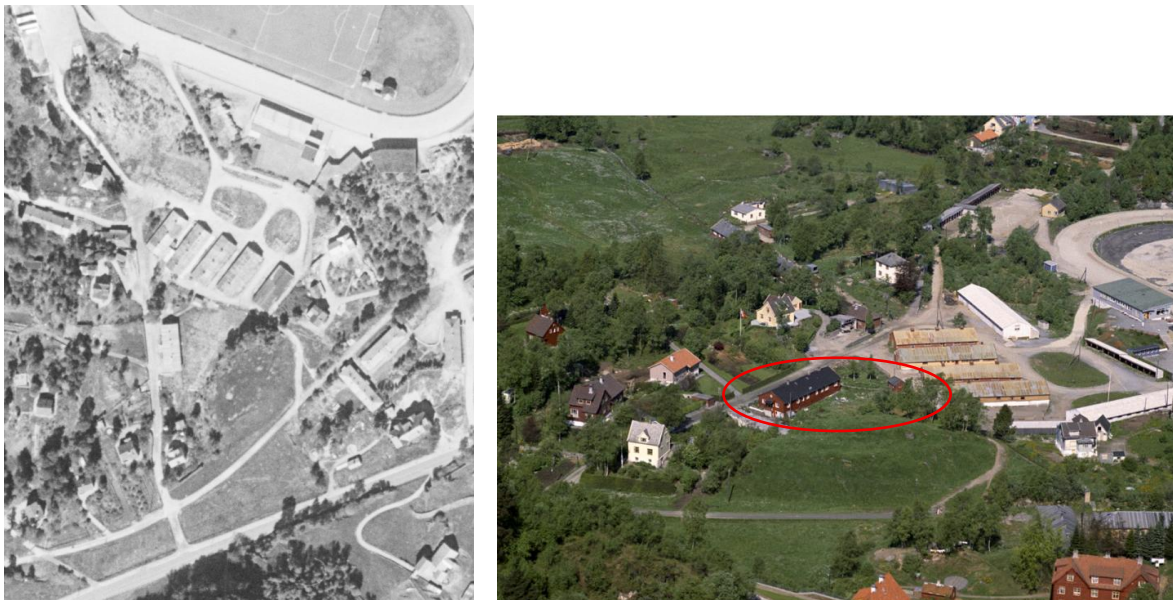

Figur 9 Historiske kart 1937 Fana (Bergenskart.no).

I 1961 ble Tors veg 5, gnr. 40 bnr. 743 utskilt fra gnr. 40 bnr. 8. Et år senere ble det oppført en enebolig på eiendommen som fortsatt står der i dag. Den antatte låvebygningen som var synlig på flyfoto i 1951, ligger nå på gnr. 743. I skisse fra 1966, vedlegg 1, er den antatte låvebygningen foreslått revet. I

1967 blir det oppført en garasje der deler av låvebygningen stod. Det lille uthuset i nord fra flyfotoet 1951 ligger i dag på gnr. 1534, der det ble oppført en enebolig i 1995. Vest for det lille uthuset ble det bygget en garasje i 1979 og mot øst har det fått et lite tilbygg.

Den største delen av utbyggingen på Skjold ble gjort hovedsakelig på 1950- og 1960-tallet. Dette var først og fremst eneboligbebyggelse, mens blokkbebyggelsen startet på 1970-tallet. På planområdet ble det bygget én bolig i 1969, og de fire resterende boligene ble bygget mellom 1988 og 1997. Før eiendommene i Odins vei ble bygget (1988-1997) hadde eiendommen et veldig landlig og åpent preg. Etter siste eiendom ble bygget i 1997 er noe av det luftige preget erstattet av større bygnings flater, flere asfalterte flater og mindre avstand mellom bygningene. Utviklingen på planområdet har fulgt utviklingen til Skjold, fra åpent og luftig landbruksareal, til et fortettet boligområde i dag, se figur 11.

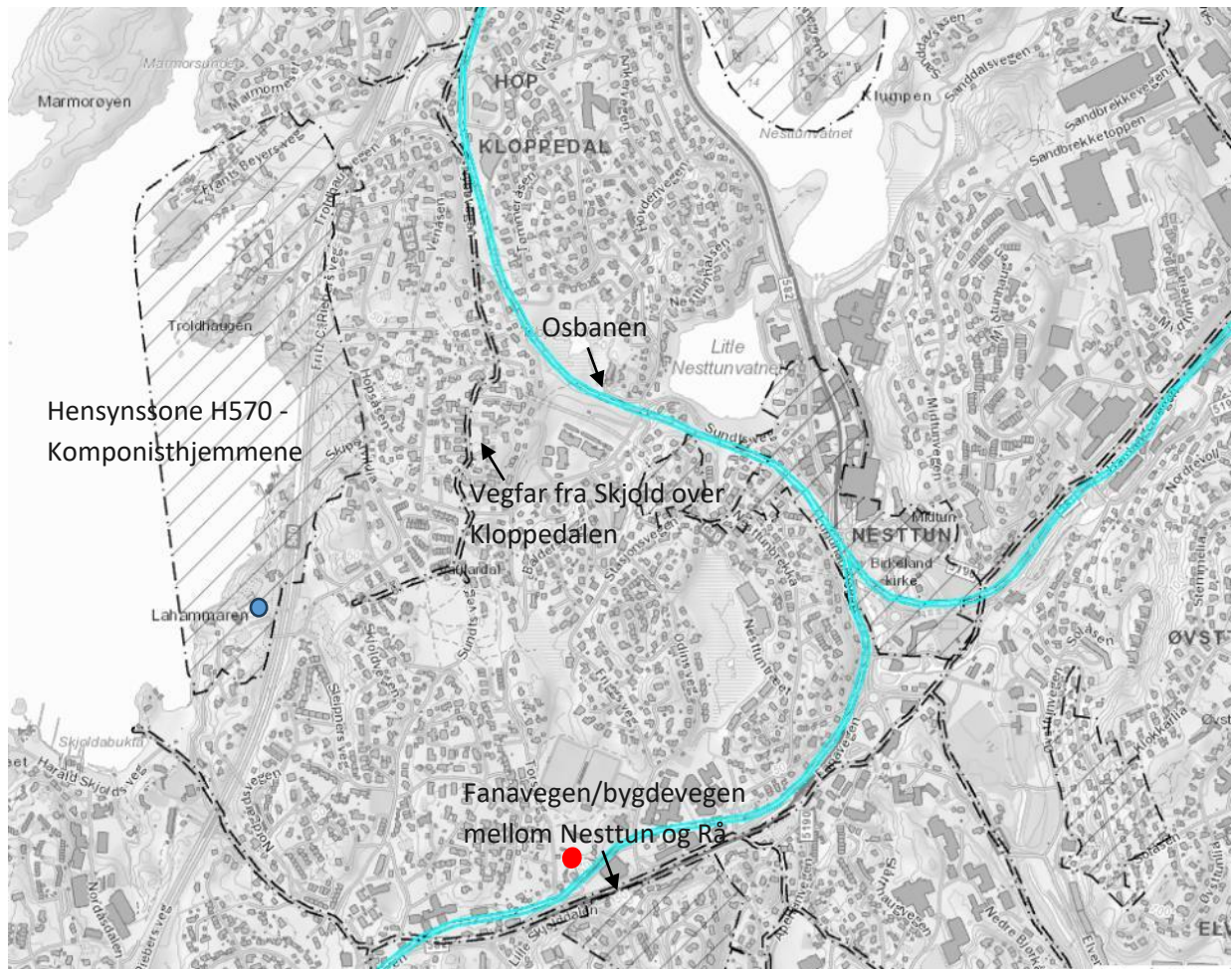
Figur 10 Flyfoto planområdet 1951 (venstre) og i 1961 (høyre). Bygninger uten dokumentasjon markert i rødt til høyre.

Figur 11 Flyfoto over planområdet 2005 (finn.no).

6. FERDSELSÅRER

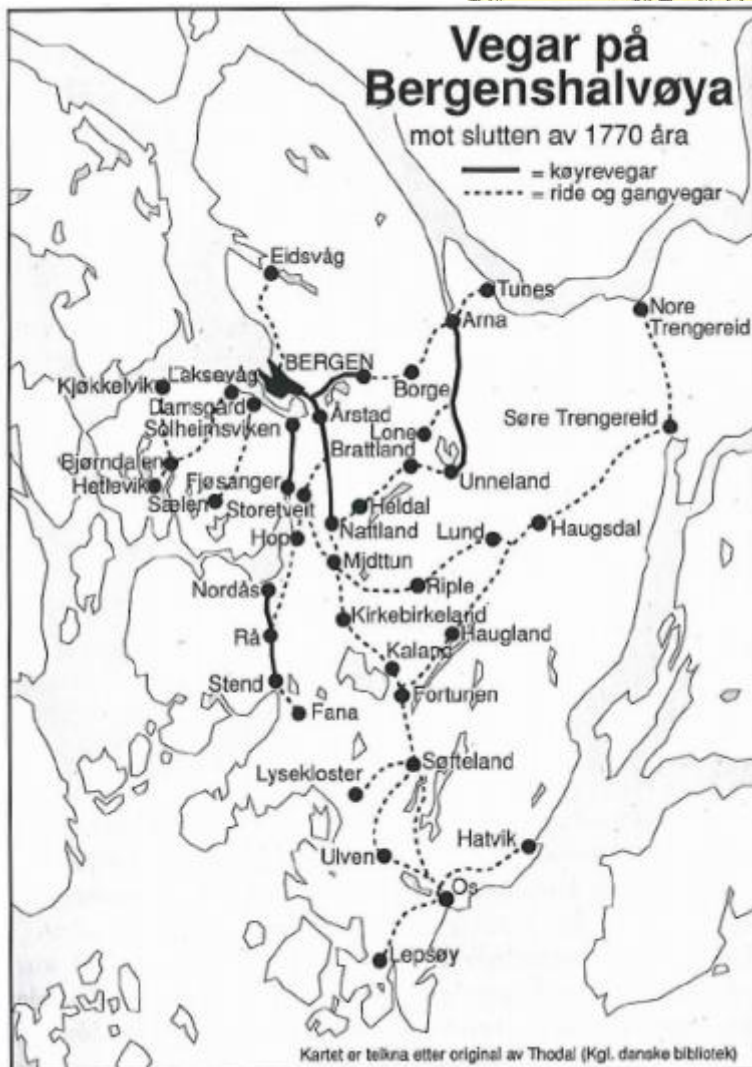
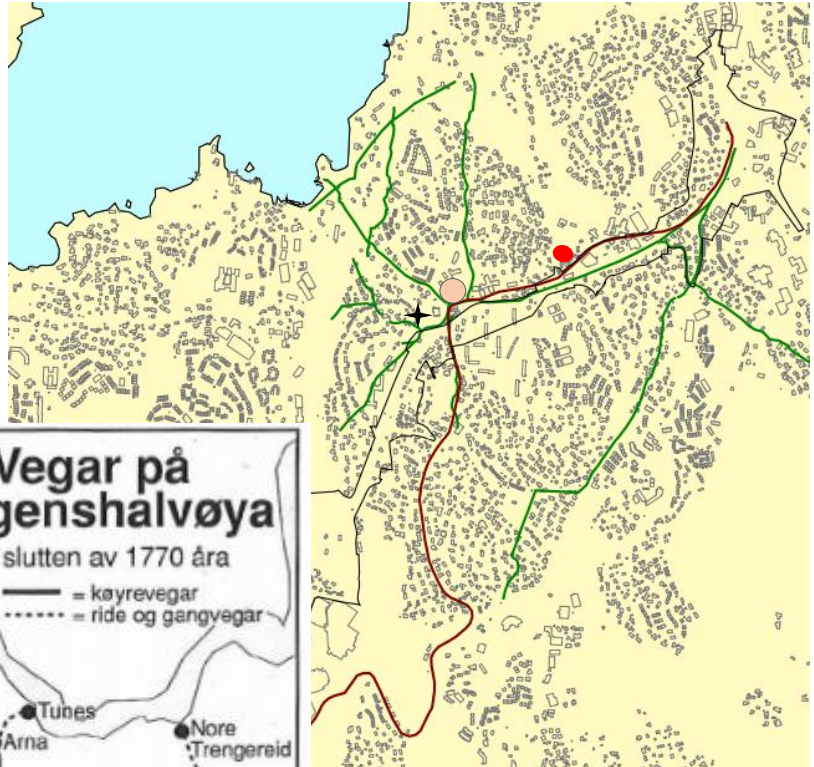
De eldste veiene vi kjenner til er kirkeveiene. Skjoldhammaren, like sør for Villa Skjoldnes (blå sirkel), var ilandstigningssted for gårdene rundt Nordåsen som kom sjøveien når de skulle til kirken. Den nøyaktige traseen til den gamle kirkeveien fra Skjoldhammeren er ikke kjent, men veien, som ble kalt Nordagota, skal ha gått over tunet på bnr. 1 og videre til Kirkebirkeland. Vegene som er markert nord for planområdet på figur 12 kan være en mulig trasé. Kirken på Birkeland var et viktig knutepunkt. Her møttes kirkeveier fra omliggende distrikter, i tillegg til postveien sørover til Stavanger.

Figur 12 KPA2018, Hensynssoner kulturmiljø - vegfar. Osebanetrasén er markert med blått, planområdet er markert med rødt.

Fra 1700-tallet er det kjent at det går et veifar fra Skjoldhammeren til Hop og mot byen (se figur 12). Ifølge skriftlige kilder skal veifaret ha gått fra Stend til Smørås, over Skjold og Hop, og derfra videre til Bergen. Aa Knutsen Gjelle sitt kart over Nesttun fra 1819 viser en vei over Kloppedal som ikke er der i dag. Denne ligger også inne med hensynssone veifar i KPA 2018, figur 12. Dette er antagelig veien som gikk fra Skjold til Hop.

Figur 13 Osbanetraseen mellom Nesttun og Rå i rødt, historiske veifar i grønt. Stjernen markerer hvor gravhaugen lå. Sirkelen markerer det eldste kjente tunet på gnr. 40. Rødt er planområdet. Kart hentet fra Kulturminegrunnlag for bybanen, Nesttun til Rå.

Figur 14. Veier på Bergenshalvøya, fra Fana bygdebok bind 2.

Frem til midten av 1800-tallet, da vei- og tognettet begynte å bygges ut, gikk mesteparten av frakt på Vestlandet via sjøen. For Fana som hovedsakelig var en innlandskommune var gangveger, fotstier, eller ride- og kløvveier, viktig for frakt av varer inn til markeds plassene i Bergen. Fra midten av 1800-tallet var derfor frakt av mennesker og varer inn til byen hovedgrunn til at kjøreveier og jernbane ble bygget ut. Jernbanen ble videre en klar forutsetning for utbyggingen av Fana fra slutten av 1800-tallet, da folk som arbeidet i byen nå hadde mulighet til å bosette seg i Fana. Osbanen, en tertiærbane på 26 kilometer med 12 stasjoner, stod

ferdig i 1894. Banen hadde blant annet stoppested på Nesttun og Skjold, og ble svært viktig for transport knyttet til landbruket. Etter Osbanen ble nedlagt i 1935 har traseen blitt bevart, med få avbrudd, som gang- og sykkelveg, og er et viktig kulturminne i Fana.

Som vist av figur 12, 13 og 14, er det flere eldre veifar i nærheten av planområdet. Det er ikke kjent hvilken karakter alle disse vegen hadde, men en del er beskrevet og vist i andre kart. Hovedveien gjennom området i dag, Fanavegen, går stort sett i samme trase som den gamle bygdeveien mellom Nesttun og Rå. Bygdeveien er synlig på kart fra 1859, men er mulig eldre enn det.

7. BYGNINGSMILJØ

Som tidligere nevnt har Skjold vært preget av jordbruk og spredt bebyggelse frem til 1950 – 60 tallet. På flyfoto fra 1951 fra Skjold, ved Nesttun travpark og omegn, ser man fortsatt store landbruksområder med mye skog mellom engene, og et luftig preg mellom den spredte bebyggelsen. Det er først rundt 1960 tallet man begynner å se tegn til utparselleringen og fortettingen av husstandene.

På 1970 tallet dukker det opp flere store eneboliger/villaer på Skjold, spesielt i områdene mot Nordåsvannet. Eneboligene har store hageareal med en privat tilbaketrukket plassering fra veien. Takformen varierer mellom saltak, pultak, og i noen tilfeller valmet tak. I løpet av 1970-tallet dukket det også opp blokkbebyggelse i Mårdalen, og riksveg 580 blir bygget. Med boligutbyggingen forsvinner mye av jordbruksarealet som tidligere preget området.

På 70-, 80-, 90- og begynnelsen av 2000-tallet er det omfattende utbygging av tomannsboliger og rekkehus nord og vest for planområdet, samt en del eneboliger og villaer rundt Nesttun idrettsplass, tidligere Nesttun travbane. Nesttun travbane var i bruk fra 1926-1985. Den ble omregulert til parkutbygging og idrettsformål i 1993.

Den arkitektoniske stilen rundt planområdet er svært varierende. En del av eneboligene er typisk utformede husbankhus, noen klassiske trehus, klassiske villaer og enkelte moderne eneboliger. Bebyggelsen bærer ellers preg av ulike typer påbygg. Takformen varierer mellom saltak, valmet tak og en form for serietak. Etter 2000 blir det mindre ny-bygging på Skjold. Bygningstiljøet rundt planområdet består derfor i dag i stor grad av villaer og eneboliger fra 1970-90 tallet, tomannsboliger, rekkehus fra 80- og 90-tallet, og næringseiendom. Bygningstiljøet har en bred diversitet, med stor variasjon i boligbebyggelsen til den varierte næringsbebyggelsen langs kollektivaksen. I tillegg er det noen områder rundt planområdet som skiller seg ut; som bygningstiljøet ved Fana blick, den eldre lemstoven ved Skjold Kirke, og den vedtaksfredete Råheimsstova, alle vest for analyseområdet ved Skjold bybanestopp. Rundt Nesttun idrettspark og Skjold generelt er det fortsatt grønt og til dels luftig mellom eiendommene, men ved kollektivaksen er bebyggelsen begynt å bli høyere og tettere, i tråd med fortettingspolitikken i Bergen kommune.

A/STAB

Figur 15 Viser variasjonen i bygningsmiljøet rundt planområdet. Forretningsgården inkl Rema 1000, rekkehus fra 60-tallet, en nyere enebolig og Odinsvei bosenter og sykehjem (google maps).

Figur 16 Viser variasjon i bygningsmiljøet rundt planområdet (google maps).

8. DOKUMENTASJON AV BYGNINGER

8.1 Bakgrunn

Bygningene innenfor planområdet, samt tilhørende garasjer og uthus, er forutsatt revet for å få plass til planlagt tiltak. Det er foretatt en befaring av planområdet 14. februar 2025, hvor alle bygningene ble dokumentert ved utvendig fotografering og tilstand ble vurdert. I tillegg ble begge boenheter på gnr. 40 bnr. 84 fotografert og dokumentert innvendig. Det er videre gjort undersøkelser rundt eiendommenes- og bygningenes historie.

Figur 17. Oversikt over gårds- og bruksnummer og tilhørende adresser.

8.2 Tors veg 3 – Gnr. 40 Bnr. 84

Figur 18 Eksisterende bolighus fra 1920 på Tors veg 3 (Truls Bakken).

På gnr. 40 bnr. 84 (Tors veg 3) ligger det i dag en enebolig fra 1920-tallet med tilhørende garasje oppført i 1999. Boligen er oppført som en horisontaldelt tomannsbolig og har bruksnavn *Solovon* (se einedom.no). I 2006 ble eneboligen ombygd for å seksjonere til to boenheter. Det ble samtidig gjennomført mindre fasadeendringer og vedlikehold, som tilføring av en terrasse i andre etasje mot vest, og utskiftning av et vindu og ny dør. Det er ikke funnet tegninger av huset, situasjonskart eller opplysninger om hvem som har tegnet den opprinnelige bygningen i 1920. Boligen fremstår som vedlikeholdt. Taket ser relativt nytt ut, og bærer ikke noe preg av slitasje. Enkelte vegger på huset, deler av grunnmurer og rekkverk på terrassene ser ut til å bære noe preg av slitasje og manglende vedlikehold.

Eneboligen er kledd i hvite, liggende trepaneler med hvitpusset grunnmur, som er svært vanlig for norske trehus. Panelene er smale og jevnt utformet, noe som gir et ryddig uttrykk. Man kan se trekk til sveitserstil, men med et enklere uttrykk som var vanlig i Norge etter krigen, og funksjonalismen. Huset har et bratt tradisjonelt saltak med mørke takstein, trolig betong eller tegl. I tillegg er det en ark med egen takflate, som gir ekstra volum og lys til loftetasjen. De smårutete vinduene gir et tradisjonelt preg, og er ofte assosiert med eldre boliger (1990-1950). Vinduene er til dels symmetrisk plassert, og de største vinduene i front har sprosseinndeling. Den symmetriske stilen er også typisk for den tiden.

Vindusinnrammingen er enkel og uten overflødig dekor, noe som kan tyde på overgangen fra sveitserstil mot mer funksjonell etterkrigsarkitektur. Oppgradering og vedlikehold fremstår som godt integrert, uten å forstyrre bygningens historiske karakter.

Garasjen ble bygget på og ombygd i 2005 for å lage tilhørende sportsboder til de seksjonerte enhetene i 2006. Tilstanden på deler av garasjen var da så dårlig at vegger ble fjernet og garasjen ble bygget om til en carport, se vedlegg x. Carporten følger samme kledning, takvalg og farger som boligen. Utsiden av huset er godt vedlikeholdt og består av enkel beplantning og busker, samt en del asfalt og grusdekte flater.

De to enhetene i eneboligen fremstår som godt vedlikeholdt. Det antas at boenhetene ble renoveret til nyere standard da eneboligen ble ombygget for seksjoneringen.

8.2.1 Utvendig dokumentasjon

Figur 20 Fasade gnr.40 bnr.84. Venstre: fasade mot som vender mot sørvest. Høyre: fasade som vender mot sør.

Figur 19 Fasade mot vest (venstre), fasade mot nord (høyre).

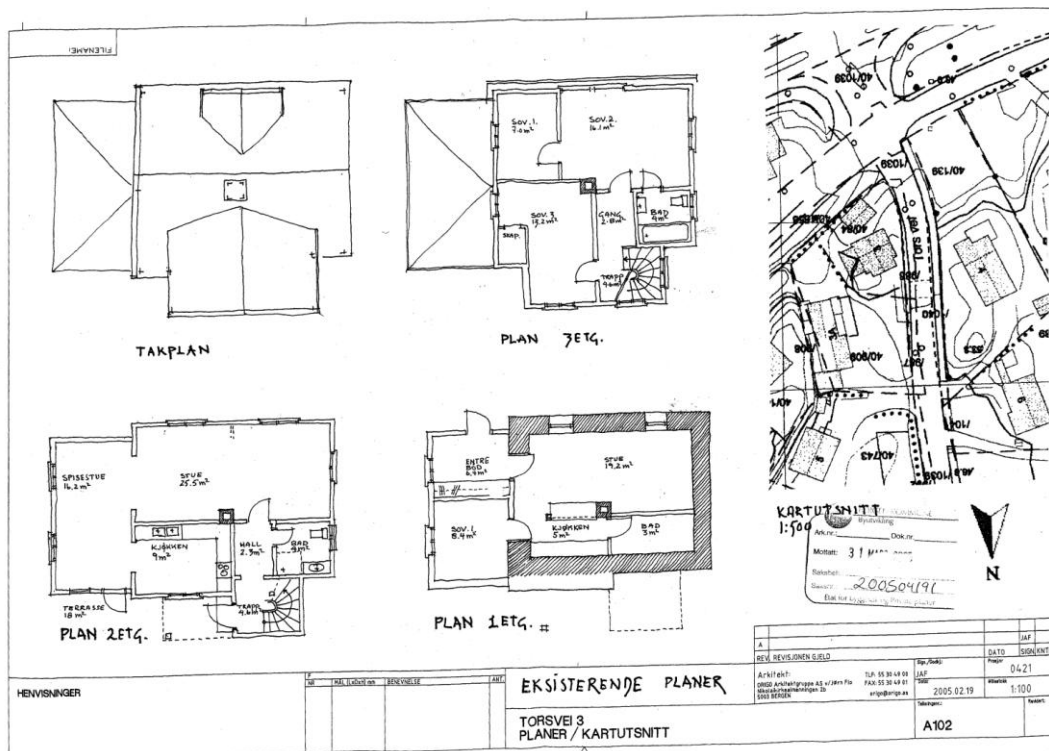
Figur 21 Eksisterende carport.

Figur 22 Veranda som vender mot nord. Fotografiet til høyre er tatt av Truls Bakken.

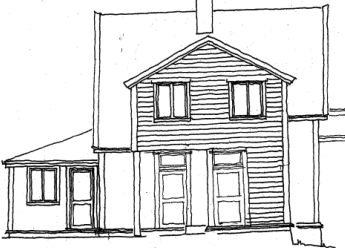
Figur 23 Fasade fra avstand - mot nordvest.

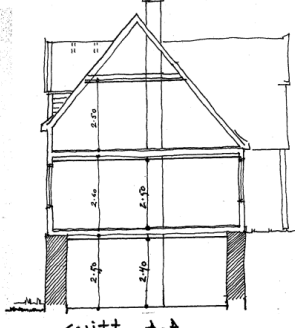
Figur 24 Eksisterende situasjon i 2005 før ombygging.

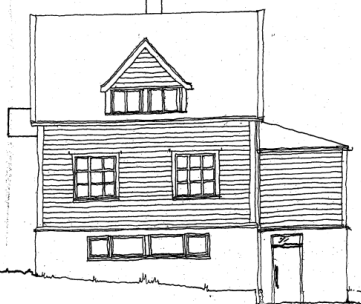
FASADE VEST

FASADE NORD

SNITT A-A

FASADE SYD

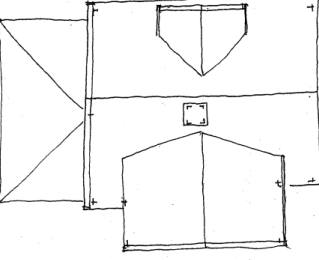
FASADE ØST

HENVISNINGER

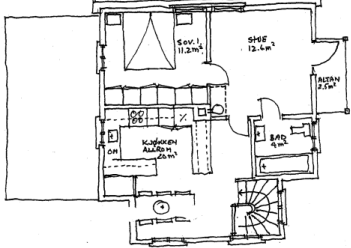
NO	DAL LØSNING	RENOVERING	ART
			ETTER ØMBYGGING

TORSVEI 3
FASADER OG SNITT.

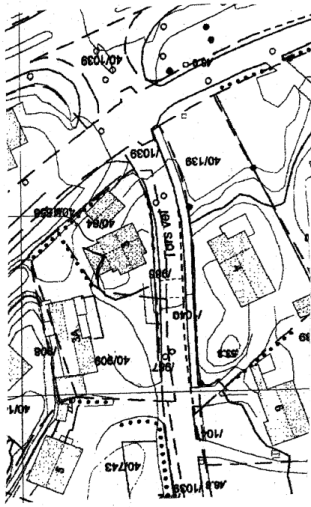
A	RAMMETILLATELSE	3.3.05	JAF
REVISJONEN	GJELD	DATE	SIGNATUR
Arkitekt:	Tlf: 55 34 49 01	Sp/Utvalg:	04.21
0200 Ankerkvippen AS, v/Arne Fla	Faks: 55 34 49 01	JAF:	2005.02.19
0201 Sagstammetningen 2A	0202 BERGEN	TEKE:	1:100
	url@bergsa.no	Skalper:	A101
		Skalper:	A

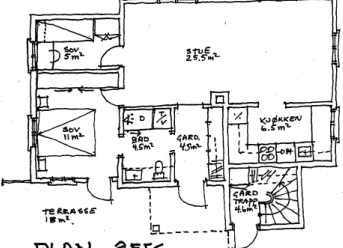
TAKPLAN

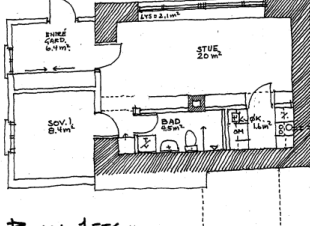
PLAN 3 ETG.

KARTUTSNITT
1:500

PLAN 2 ETG.

PLAN 1 ETG. #

HENVISNINGER

NO	DAL LØSNING	RENOVERING	ART
			ETTER ØMBYGGING

TORSVEI 3
PLANER / KARTUTSNITT

A	RAMMETILLATELSE	3.3.05	JAF
REVISJONEN	GJELD	DATE	SIGNATUR
Arkitekt:	Tlf: 55 34 49 01	Sp/Utvalg:	04.21
0200 Ankerkvippen AS, v/Arne Fla	Faks: 55 34 49 01	JAF:	2005.02.19
0201 Sagstammetningen 2A	0202 BERGEN	TEKE:	1:100
	url@bergsa.no	Skalper:	A102
		Skalper:	A

Figur 25 Planlagt situasjon etter ombygging i 2006.

Figur 29 Entree og tre soverom (Truls Bakken).

Figur 30 Bad og kjøkken (Truls Bakken).

8.2.2 Innvendig dokumentasjon H102

Figur 31 Trappeoppgang.

Figur 32 Åpen stue/ kjøkkenløsning og leilighetens to soverom.

Figur 33 Bad og kaldt loft med ventilasjonssystem.

8.2.3 Bygningshistorisk beskrivelse

ÅR	BESKRIVELSE	KILDE
MARS 1920	Matrikkelenhet gnr. 40 bnr. 84 opprettet fra gnr. 40 bnr. 30.	Grunnboken.
1920	Bolig oppført	Bergenskart.no
JUNI 1967	Matrikkelenhet gnr. 40 bnr. 909 opprettet fra gnr. 40 bnr. 84.	Grunnboken.
APRIL 1970	Matrikkelenhet gnr. 40 bnr. 986 opprettet fra gnr. 40 bnr. 84 – Offentlig veggrunn	Grunnboken.
1999	Oppføring garasjeuthus anneks til bolig	Bergenskart.no
OKTOBER 2006	Seksjonering Garasje bygget om til carport med to boder, inkl endring av tak. Terrasse oppført i 2.egt mot vest.	Bergen kommune, etat for byggesak og private planer, seksjon for byggesak. Ferdigattest (20050937/7).

9. UTVENDIG DOKUMENTASJON/FOTO

9.1 Eksisterende bolighus på gnr. 40 bnr. 909 – Tors veg 3a

Boligen er oppført i 1969 og har to etasjer. På Se eiendom har den bruksnavn *Ellenstua* og ligger under type 112- Enebolig m/hybel/sokkelleilighet. På eiendommen er det også oppført et garasjeuthus med anneks til bolig (type 181) i 1971. Boligen ble utvidet med 10 kvm i 2001 mot sør/østlig del. Det er ikke funnet ut hvem som er arkitekten bak huset, men det er funnet tegninger, se figur 36.

Figur 34. Eksisterende bolig og garasje på bnr.909 sett fra nordvest.

Boligen fremstår som godt vedlikeholdt. Kledningen er kombinasjon av mørkebrune trekleddede vegger og en hvitpusset grunnmur. Enkelte steder går trekledningen helt til bakkenivå. Taket er et saltak dekket med mørke takstein. Hovedinngangen ligger mot høyre del av huset og er beskyttet av et lite overbygg som også er en del av terrassen i andre etasje. På nordsiden av huset ligger garasjen og annekset som ligger helt inntil eneboligen. Garasjen/annekset har en enkel utforming med flatt tak.

Boligen har mange trekk som er typiske for etterkrigs- modernisme og norsk eneboligarkitektur fra 1950-1970-tallet. Hus fra 1970- tallet preges ofte av funksjonalistiske prinsipper med en overgang mot det mer rasjonelle og industrielle preget som kom etter 2. verdenskrig. Noen av stiltrekkene man ser igjen fra denne tiden er den enkle, funksjonelle utformingen uten unødvendig ornamentikk. Boligen har lav langstrakt utforming og saltak med relativt lav vinkel. Trepanelet, murpuss og saltak med takstein er typisk for denne perioden. Store vinduer i andre etasje er etablert for få bedre lysinnslipp og utsikt, et trekk som ble mer vanlig i 1960- og 1970- tallets boligbygging.

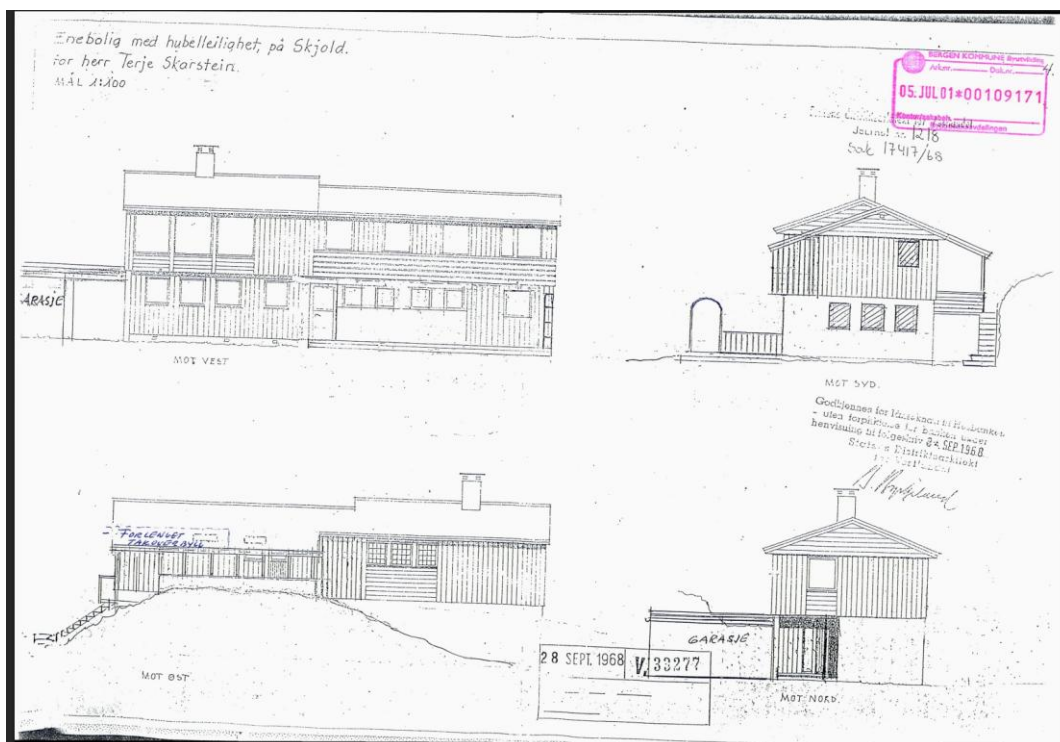
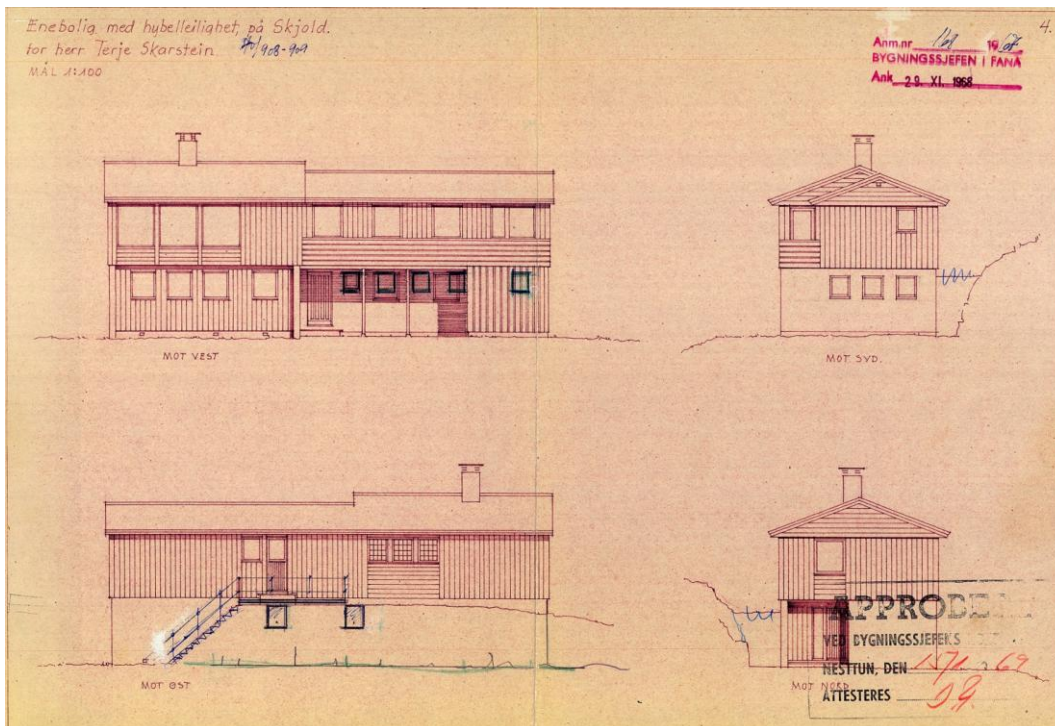
Figur 36 Fasade mot nord (venstre) fasade mot sør (høyre).

Figur 35 Fasade og plassering i landskapet sett fra øst/sørøst.

Figur 37 Fasade mot vest.

Figur 38 Tegninger av planlagt bolig, garasje og tilbygg datert 1968.

9.2 Eksisterende bolighus på nr. 40 bnr. 743 – Tors Veg 5

Boligen er oppført i 1962 og har tre etasjer. På Se eiendom har den bruksnavn *Skjoldbu* og ligger under type 112- Enebolig m/hybel/sokkelleilighet. På eiendommen er det også oppført et *garasjeuthus anneks* til bolig (type 181) i 1967. Av figur kan man se på flyfoto fra 1962 at det stod en fjøs/løe eller lignende der garasjen er i dag. Fjøsset/løen ble revet før dagens garasje som står på eiendommen til gnr. 743 ble oppført. I dag har gnr.743 og gnr. 1534. samme eier. Innkjørselen til garasjen på gnr.743 ligger på eiendommen til gnr. 1534. Det er ikke funnet ut hvem som er arkitekten bak huset, men det er funnet tegninger, se figur 44.

Figur 39 Eksisterende bolighus på bnr.743.

Den frittliggende eneboligen har tre etasjer: kjeller, hovedetasje og loft med ark. Boligen fremstår godt vedlikeholdt, med lys kremfarget trekledning i hovedetasjen og på loftsarken, og hvitpusset grunnmur. Taket er et bratt saltak med mørk takstein, og en enkel murpipe er plassert litt venstreforskjøvet sett fra vest. Loftsarken vender mot vest og har dobbeltvindu for lysinnslipp og ekstra romfølelse. Vinduer og dører har stort sett svarte lister, med noen få unntak. En mørkbeiset balkong dekker halve husets front og strekker seg mot sør, med støttestolper i samme farge. I loftsetasjen er det en mindre balkong med doble dører mot sør.

En utvendig trapp på sørsiden fører fra kjellernivå til hovedinngangen på østsiden. Den frittstående dobbeltgarasjen matcher boligens stil og farger, men har en kombinasjon av liggende og stående kledning

Stilmessig finner man trekk til etterkrigsfunksjonalisme med tradisjonelle elementer. Enkelt formspråk, praktisk utforming og lite ornamentikk. Typisk for norske boliger bygget i perioden etter andre verdenskrig, med søkelys på funksjon, volumutnyttelse og rasjonelle planløsninger.

Figur 40 Husets fasade mot nordøst (oppe til venstre). Husets fasade mot sørvest (oppe til høyre). Husets inngangsparti mot øst (nede venstre). Trapp på sørsiden som leder til inngangsparti (nede til høyre).

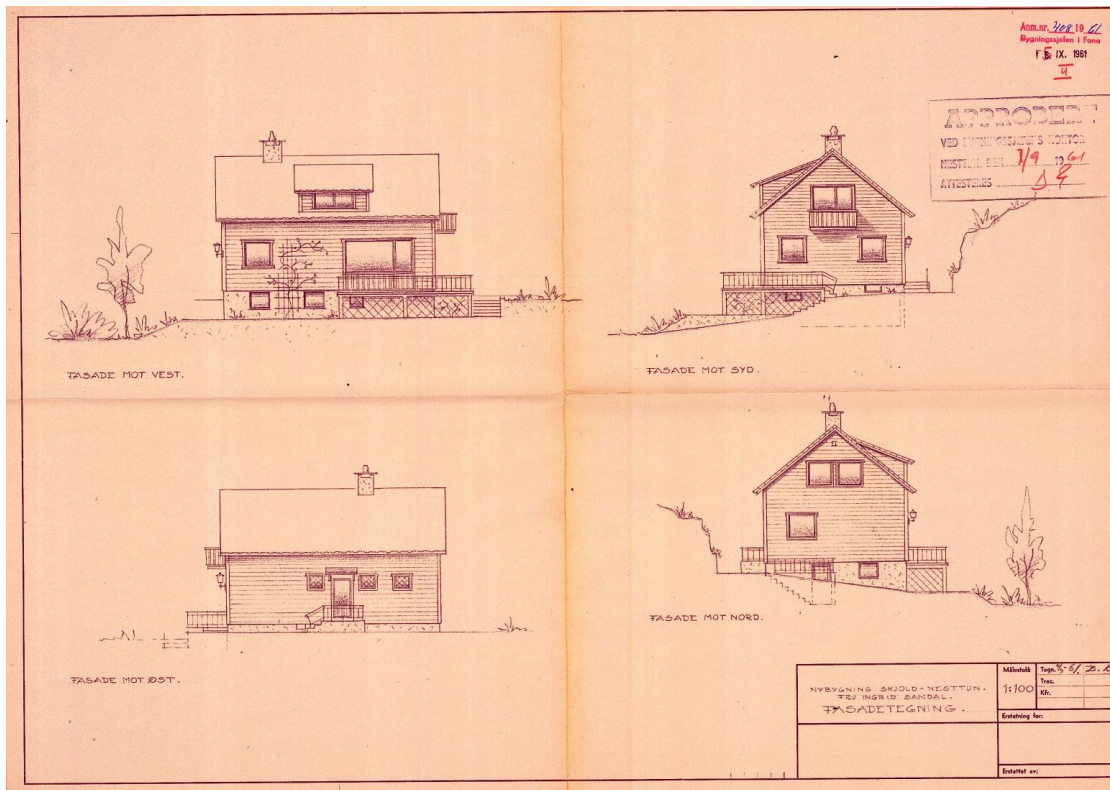
Figur 41 Inngangsparti mot sørvest.

Figur 42 Eksisterende garasje på bnr.743 med innkjørsel fra bnr.1543.

Figur 43 Bolig sett i omgivelsene fra vest.

Figur 44 Skisse til eksisterende bolighus fra 1961.

9.3 Eksisterende bolighus på nr. 40 bnr. 1534 – Tors Veg 7

Boligen er oppført i 1995 og har tre etasjer. På Se eiendom ligger den under type 111. Enebolig. Huset er et kataloghus (Grønlund) med tegninger fra 1993 fra Anebyhus. Det er registrert to bygningsendringer som begge er tilbygg mellom 2010—2012. Den ene var utviding av huset mot øst og andre en utvendig redskapsbod på nordsiden av huset.

På eiendommen er det også oppført to garasjeuthus med annekst til bolig (type 181). Garasjen er oppført i 1963 (hørte opprinnelig til naboeiendommen gnr. 40 bnr. 743). Den andre garasjen er en enkel garasje som ble oppført i 1980. Det ligger to uthus på eiendommen. Det ene er synlig fra flyfoto i 1948 og er i dag en del av uthuset/annekset. Det andre er oppført i nyere tid som et tilbygg til boligen med bod.

Figur 45 Eksisterende enebolig på gnr.1534.

Boligen og de tilhørende bygningene fremstår som godt vedlikeholdt. Hovedetasjen har en romslig veranda med trapp til hagen, mens andre etasje har en mindre balkong – begge på husets front. Fasaden har stående rød bordkledning med hvite detaljer og en symmetrisk utforming som gir et klassisk og ryddig uttrykk. Bygningen er nærmest kubeformet, med markerte takutstikk og enkel utsmykning i rekkverkene. Taket er halvvalmet og tekket med sort takstein, trolig av betong eller kompositt. Østsiden har et påbygg med saltak. Grunnmuren i hvitpusset betong sammen med rød trekledning gir en harmonisk fargekombinasjon. Vinduer med sprosser og hvite karmen forsterker det tradisjonelle uttrykket. Inngangspartiet på østsiden er enkelt og funksjonelt.

Garasjen, carporten og annekset følger i hovedsak boligens stil og farger, men har liggende kledning, saltak og mindre vinduer uten sprosser. Takene er sorte, men dekket med annet materiale enn takstein – trolig asfaltshingel eller platetekking. Hvite detaljer i lister, karmen og dører skaper visuell helhet. Garasjen viser noe slitasje med flassende maling og merker i kledning og listverk.

Eneboligen har et tydelig tradisjonelt norsk preg, med klare referanser til den nasjonalromantiske stilretningen som preget norsk byggeskikk tidlig på 1900-tallet. Den klassiske kombinasjonen av rød trekledning, hvitpusset grunnmur, sprossevinduer og hvite detaljer i listverk og karmen gir huset et tidløst uttrykk. Den kubeformede bygningskroppen og symmetrien i fasaden forsterker det tradisjonelle og velordnede helhetsinntrykket. Rødfargen er i seg selv en etablert del av norsk byggetradisjon, ofte forbundet med både landlige og historiske hus. Samtidig finnes det spor av inspirasjon fra andre arkitektoniske retninger – særlig nyklassisismen fra 1920-30-tallet. Dette kommer

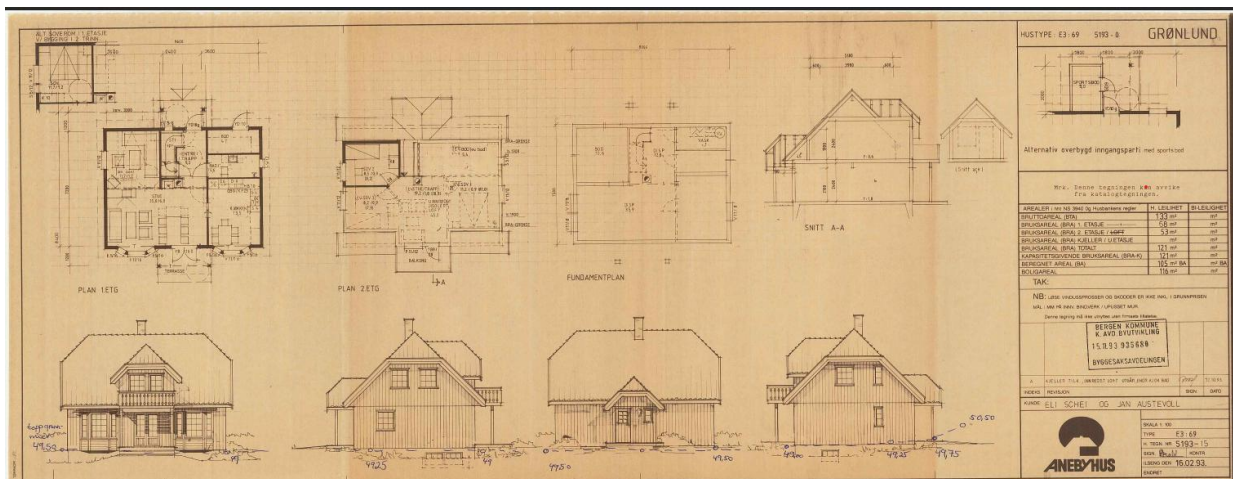
til uttrykk gjennom den strengt symmetriske fasaden, det enkle listverket og den nedtonede dekorasjonen, som samlet gir boligen et stilrent og avbalansert arkitektonisk uttrykk.

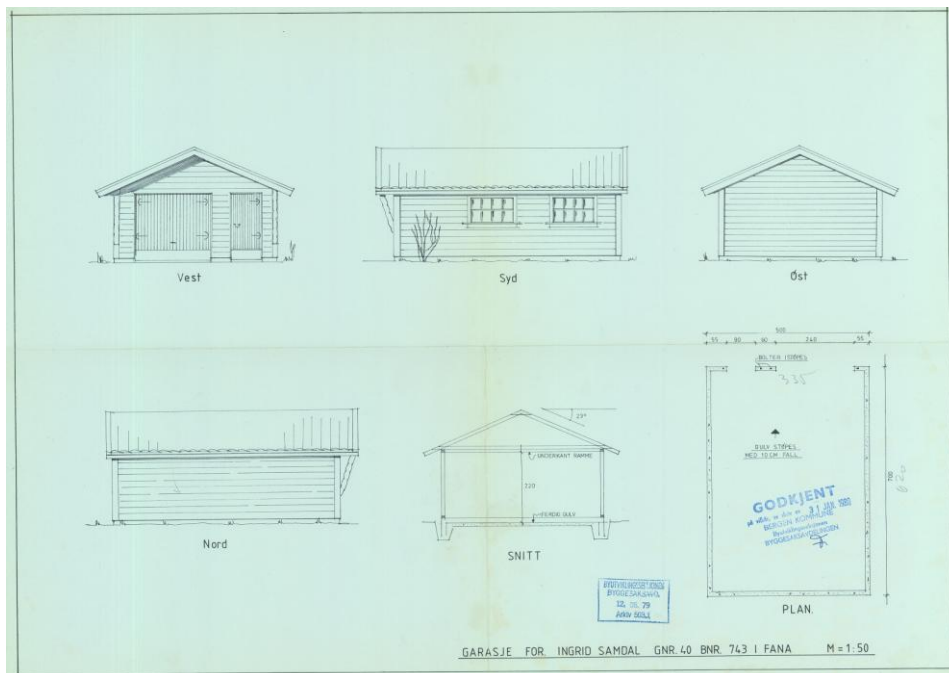
Figur 46 Husets fasader, plassering i omgivelsene, inngangsparti og garasje fra 1980.

Figur 47 Anneks og garasje.

Figur 48 Tegninger til eksisterende bolighus fra 1993.

Figur 49 Tegninger til garasje fra 1979.

9.4 Eksisterende bolighus på nr. 40 bnr. 1461 – Odins veg 55

Boligen er oppført i 1995 og har fire etasjer. På Se eiendom ligger den under type 111- Enebolig. Det er ikke funnet ut hvem som er arkitekten bak huset, men det er funnet tegninger, se figur 54.

Figur 50 Eksisterende bolighus på gnr.1461 sett fra sørvest.

Eneboligen ligger plassert i et skrånende terreng, godt terrengtilpasset. Den har noen klassiske trekk, som kombinasjonen av tre og betong. Det er likevel en del elementer som bryter med det klassiske norske uttrykket, som vinkler i utformingen av takutstikk på husets kortsider, variasjon i liggende og skrående trepanel og vinkler i enkelte vindusutforminger. Ytterveggene er i hovedsak kledd i

lys gul liggende panel i de øvre delene, mens underetasjen er kledd i grå betong eller mur. Taket som er valmet er av rød/brun tegl og ser ut til å være i god stand.

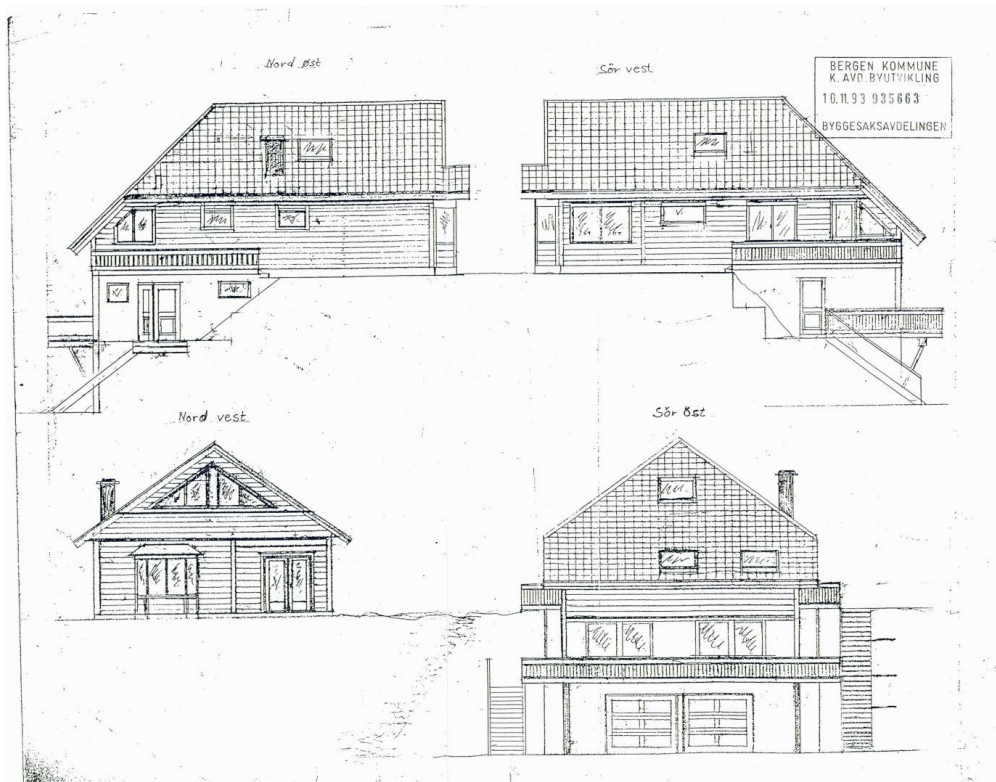
På forsiden er flere verandaer med betongbrystning og hvite rekkverk, og inngangspartiene er beskyttet av overheng. Det er utelys ved inngangene, og en liten uteplass med plass til bord og stoler ved inngangsdøren i underetasjen.

Figur 51 Husets fasader sett fra sørøst og nordvestlig retning.

Figur 52 Fasade sett fra sørøst med synlig vinkelutforming i vinduer, takform og takutstikk.

Figur 53 Tegninger av eksisterende bolig fra 1993.

9.5 Eksisterende bolighus på nr. 40 bnr. 1462 – Odins veg 53

Boligen er oppført i 1988 har tre etasjer. På Se eiendom ligger den under type 112- Enebolig m/hybel/sokkelleilighet. Den fikk senere et tilbygg med bod og terrasse. Det finnes ikke dato for oppføringen, men tegningene er datert 1993. Det er ikke funnet ut hvem som er arkitekten bak huset, men det er funnet tegninger, se figur 55.

Figur 54 Eksisterende bolig på bnr. 1462 sett fra sørvest.

Boligen har en enkel form, uten ornamentikk eller utforming som skiller seg ut. Utvendig er boligen kledd i liggende panel, malt i en lys gråfarge som gir et nøytralt uttrykk. Taket har mørk tegl- eller betongstein med svak helning, og ser ut til å være i god stand. Takstikket er markant. Boligen fremstår som greit vedlikeholdt av det man kan se. Plattingen foran inngangspartiet til boligen står på en forhøyet murkant som ledes ned til bakkenivå av en todelt trapp. Muren er av betydelig dårligere stand med synlige merker og sprekker både horisontalt og vertikalt. Plattingen har et enkelt stakitt rekkverk i tre som ser ut til å være i god stand og er trefarget. Uteområdet er enkelt, og dekket med asfalt og det finnes ingen beplantning.

Huset har trekk til funksjonalismen og en moderne nordisk boligstil, med symmetri og rene linjer. Fasadeuttrykket er minimalistisk uten pynt eller ornamentikk. Det overbygde volumet over inngangspartiet gir ly og ekstra areal. Takformen med lavt saltak og brede takutstikk er typisk for etterkrigstidens boligbygging i Skandinavia, men her i en mer moderne form.

Figur 55 Husetes fasade mot sørøst (venstre) og fasaden mot nordvest (høyre).

Figur 56 Tegninger av eksisterende bolighus med planlagt bod og terrasse fra 1993.

9.6 Eksisterende bolighus på nr. 40 bnr. 1463 – Odins veg 51 a-d)

Boligen er oppført i 1997 og har tre etasjer. Bygningen består av to vertikaldelte tomannsboliger (type 121) som ligger vegg til vegg. Det er registrert fire adresser på eiendommen. Arkitekten er Erling Nepstad.

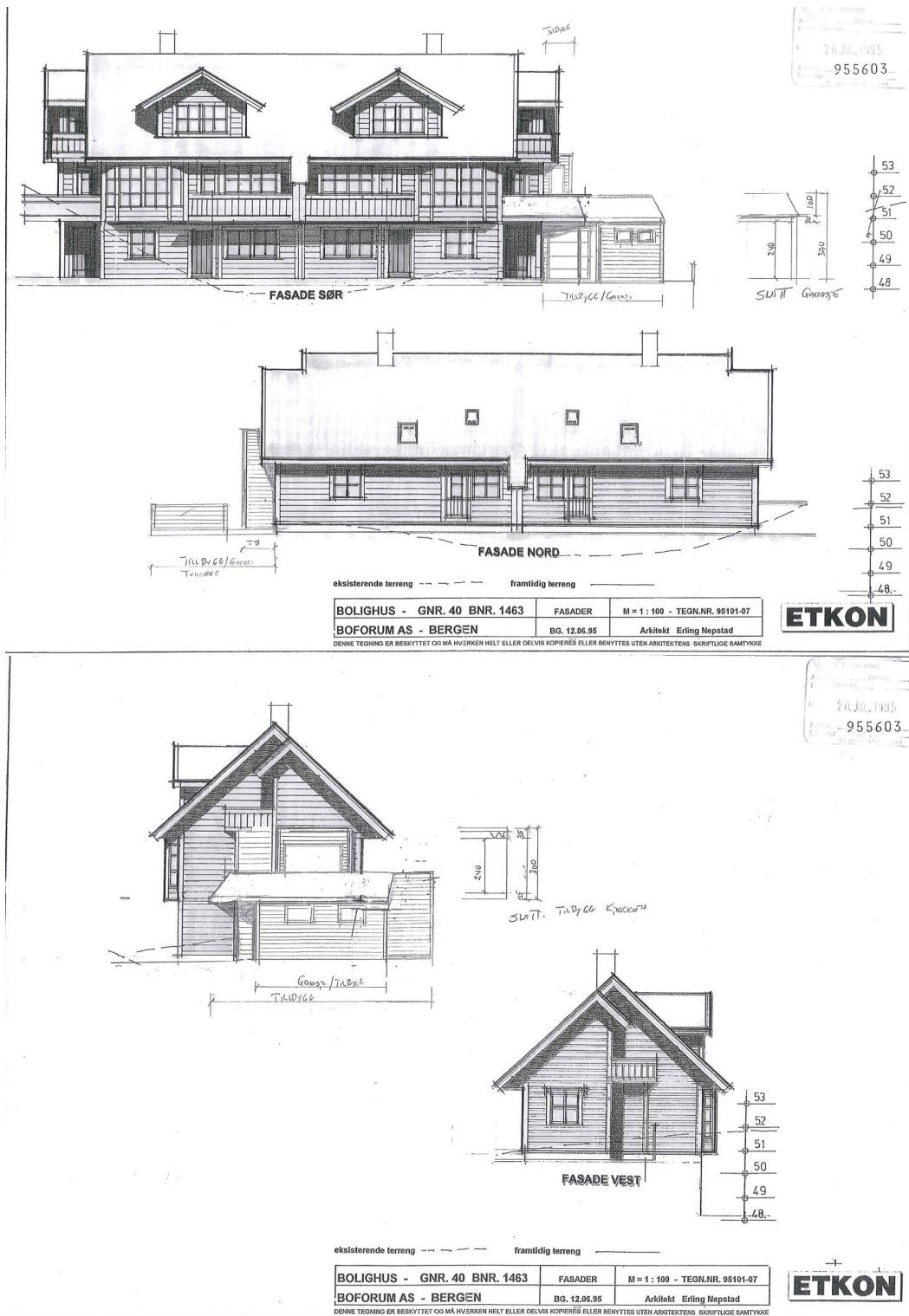
Figur 57 Eksisterende firemannsbolig på gnr. 1463.

De to vertikaldelte tomannsboligene fremstår som godt vedlikeholdt. Utvendig er de kledd med liggende trepanel, malt i mørk grå farge. Vinduer og rekkverk er malt i hvitt, noe som gir god kontrast og moderne fremtoning. Taket har mørke takstein, antakeligvis av betong eller tegl. Hver av tomannsboligene har en ark på taket med dobbeltvindu, som skaper areal og lysinlipp i tredje etasje. Vinduene er relativt moderne med enkel og stram utforming og ser ut til å være i god stand. Uteområdet er dekket med belegningsstein eller asfalt, tilsynelatende godt vedlikeholdt. Hele uteområdet er gjerdet inn med et rekkverk som fremstår noe slitt.

Huset kombinerer funksjonalisme og moderne trehus arkitektur. Det er tydelig fokus på enkle linjer og bruk av naturmaterialer som tre. Huset har saltak, som er det klassiske og effektive valget i norske klimaforhold. Store vindusflater gir godt lysinnslipp og utsyn. Huset har et praktisk og robust design som er godt tilpasset et kaldt klima med bratt tak og minimalt med ornamentikk. Kontrasten i fasaden er med på å skape et rent og moderne uttrykk, samtidig som man følger tradisjonell byggeskikk.

Figur 58 Boligens fasader sett fra sørvest og sørøst.

Figur 59 Tegninger av boligen av Erling Nepstad fra 1995.

9.7 Bygningshistorisk beskrivelse

For:

Gnr. 40 bnr. 909 – Tors veg 3A

Gnr. 40 bnr. 743 – Tors veg 5

Gnr. 40 bnr. 1543 – Tors veg 7

Gnr. 40 bnr. 1463 Odins veg 51 a-d)

Gnr. 40 bnr. 1462 Odins veg 53

Gnr. 40 bnr. 1461 Odins veg 55

ÅR	BESKRIVELSE	KILDE
DESEMBER 1961	Gnr. 40 bnr. 743 opprettet fra gnr. 40 bnr. 8	Grunnboken
MAI 1962	Oppføring av enebolig på gnr. 40 bnr. 743	Bergenskart.no
SEPT 1963	Oppføring av 1 etasjes våningshus av tre på gnr. 40 bnr. 743	Ferdigattest (byggemelding nr. 408/60) – Fana kommune, Bygningskontrollen.
1966/1967	Deler av våningshus på gnr. 40 bnr. 743 revet, og resterende brukt til oppføring av garasje	Bygningssjefen i Fana, Bergenskart.no
JUNI 1967	Gnr. 40 bnr. 909 opprettet fra gnr. 40 bnr. 84	Grunnboken
DES 1969	Oppføring av enebolig på gnr. 40 bnr. 909	Bergenskart.no
JANUAR 1971	Garasje oppføres på gnr. 40 bnr. 909	Ferdigattest. Byutviklingsseksjonen, Byggesaksavdelingen Bergen kommune
JAN 1981	Garasje oppføres på gnr. 40 bnr. 743	Ferdigattest Byggesaksavdelingen Bergen kommune (Saks nr. 790836).
MARS 1987	Gnr. 40 bnr. 1461 opprettet fra gnr. 40 bnr. 8	Grunnboken
MARS 1987	Gnr. 40 bnr. 1462 opprettet fra gnr. 40 bnr.8	Grunnboken
MARS 1987	Gnr. 40 bnr. 1463 opprettet fra gnr. 40 bnr.8	Grunnboken
1988	Oppføring av enebolig på gnr. 40 bnr. 1462	Bergenskart.no
1990	Gnr. 40 bnr. 1534 opprettet fra gnr. 40 bnr. 743	Grunnboken
1995	Oppføring av enebolig på gnr. 40 bnr. 1534	Bergenskart.no
1995	Oppføring av enebolig på gnr. 40 bnr. 1461	Bergenskart.no
1997	Oppføring av enebolig på gnr. 40 bnr. 1462	Bergenskart.no
2018	Tilbygg for lukket entre oppføres på gnr. 40 bnr. 1463	Ferdigattest

10. ANDRE TYPER KULTURMINNER

Det er ikke registrert andre kulturminner som murer, steingjerder, hageanlegg, trapper, krigsminner etc. på eller rundt planområdet. For registrerte kulturminner rundt planområdet på Skjold og omegn, se kapittel 5 og 6.

11. AVSLUTNING

Utbyggingsområdet ligger i et veletablert boligområde og er satt av til sone 2 BY «byfortettingssone» i KPA 2018. Utbyggingen er dermed i tråd med overordnet plan. Eneboligen på Tors veg 3 er fra 1920 og dermed følgelig dokumentert utvendig og innvendig. De resterende bygningene fra 1962-1997 er dokumentert utvendig. Det er ikke funnet dokumentasjon av arkitektene bak bygningene, foruten om den ene tegnet av, som ikke kan tilsies å være et kjent navn innenfor arkitektur.

Det er ingen registrerte funn av automatisk fredede kulturminner innenfor planområdet. Det har foregått en omfattende utbygging av området siden 1960-90 tallet, og det er få uberørte steder igjen med potensiale for eldre kulturminner.

Osbanetraseen som ligger et steinkast fra planområdet, er ansett som et anlegg med stor historisk betydning. Traseens bredde, høyde og kurvatur forteller en historie om den gamle jernbanen. Disse kvalitetene trekkes fram i grunnlaget som viktig å bevare (Kulturminnegrunnlag, bybanen byggetrinn 2 Nesttun – Rådal 2007), og tas hensyn til i planleggingen.

En gjennomføring av tiltaket vil innebære å rive alle stående bygninger og opparbeide planområdet iht. det planlagt tiltaket.

12. SKRIFTLIGE KILDER

Skriftlige kilder:

Kulturminnegrunnlag for Kommunedelplan Ny-Paradis, Hop; Nesttun og Nesttun Vest. 1998.

Kulturminnegrunnlag Vossebanetraseen – Fjøsanger til Nesttun, saksnummer 201218382.

Kulturminnegrunnlag Bybane, Nesttun Rådal. Byantikvaren i Bergen. 2007.

Kulturminnedokumentasjon for Fana, gnr. 40 bnr. 31, 293, m.fl. Odinsvei. Saksnr: 201339220.

Fana bygdebok 4 «Gards- og ættesoga».

Nettbaserte kilder:

www.askeladden.ra.no

Askeladden, Riksantikvarens kulturminnedatabase

www.bergenbyarkiv.no/bergenbyleksikon

Bergen byleksikon

www.bergenskart.no

Bergen kommunes karttjeneste

www.media.digitalarkivet.no

Arkivverket Digitalarkivet

www.kulturminnesok.no

Kulturminnesøk, Kulturminnedatabase basert på Askeladden, Riksantikvarens kulturminnedatabase

www.nb.no

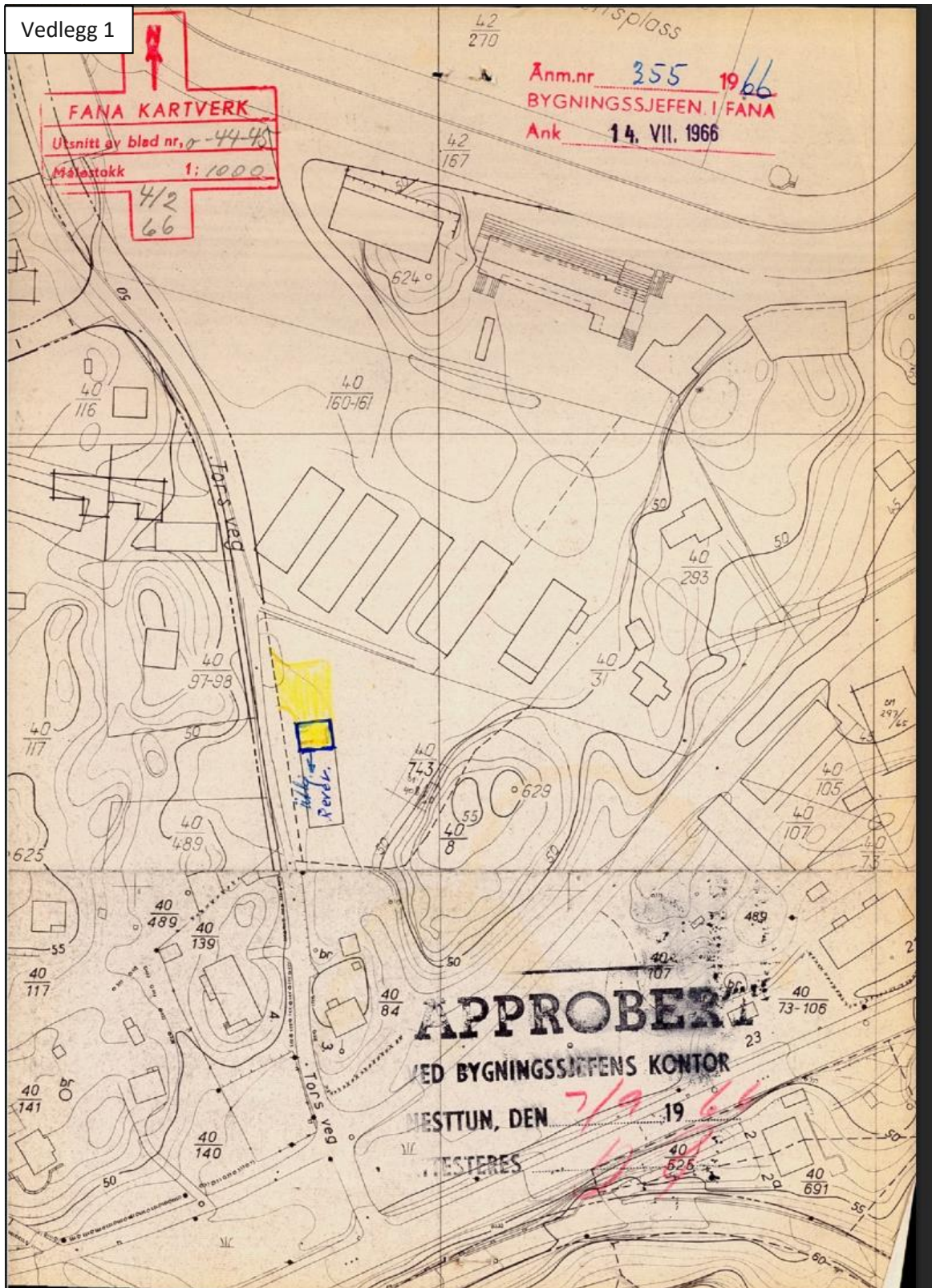
Nasjonalbiblioteket

www.norgebilder.no

Norgebilder, NIBIO, Statens vegvesen og Kartverket

Andre kilder: <https://www.miljolare.no/tema/kulturminner/artikler/stilhistorie.php>

13. VEDLEGG

Vedlegg 2

BERGEN KOMMUNE
Byutviklingsseksjonen
BYGGESAKSAVD.
ARKIV 503.1

Ferdigattest

Eiendom:	Fana, g.nr. 40, b.nr. 908-909 Tors veg 3 A, 5050 Nesttun.
Byggherre:	T. Skarsten
Anmeldt:	13.1.1971
Arbeidets art:	Garasje

Bergen, den 15.1.1976.

L. Sørstrønen
L. Sørstrønen
bygn.kontr.

Vedlegg 3

ORIGO
ARKITEKTGRUPPE AS

Bergen Kommune
Etat for Byggesak og private planer
Pobox 7700
5020 Bergen

Dato: 2006-07-10
Vår ref.: 06125.doc/0421
Saksbeh. Jørn Atle Flo

200509317 13

Attn.: Einar Urheim

04.08.2006
Byggesak-byggesak
Eiur
SZ10

0206 – Re. Torsvei -Gnr. 40 Br.nr. 84 Saksnr. 200509317/7 Søknad ferdigattest

Vi vedlegger søknad om ferdigattest med kontrollerklæring fra entreprenørene.

Vi viser til rammetillatelse med godkjent garasje og boder for begge leilighetene. Ved renovering viste garasjebygget å ha en del skader. Tiltakshaver og entreprenør har endret bygget til en åpen carport med 2 boder. Tak er endret over boder. Vi vedlegger as-built tegning for garasjebygg med boder.

Prosjektet er ferdigstilt.

Med vennlig hilsen

Jørn Atle Flo
siv.ark. MNAL

Vedlegg : Ferdigmelding
kontrollerklæring Bygg Donar as
Kontrollerklæring VVS Tor B. Berntsen as

NPA

Adresse: NIKOLAIKIRKEALMENNINGEN 2B - N-5003 BERGEN
Telefon: +47 55 30 49 00 - Telefax: +47 55 30 49 01
Epost: origo@origo.as -

JØRN ATLE FLO siv.ark. MNAL RIBA
ARNT HASAGER MANDRUP siv.ark. MNAL
RIKKE CHARLOTTE SUNDT siv.ark. MNAL
PER KLEVE siv.ark. MNAL

Foretaksnr: NO 943 577 374 MVA
Godkjenningssnr. BE: 1998002628

Vedlegg 4

BERGEN KOMMUNE

ETAT FOR BYGGESAK OG PRIVATE PLANER

SEKSJON FOR BYGGESAK

Besøksadresse: Allehelgens gate 5

Postadresse: Postboks 7700, 5020 Bergen

Telefon 55 56 63 10

Epost: postmottak.byggesak@bergen.kommune.no

www.bergen.kommune.no

www.bergen.kommune.no/dinside

Inger og Yngve Norstrand,
Odins vei 51
5221 NESTTUN

Deres referanse:

Vår saksbehandler:
Vegard Abrahamsen Vatle
Dir. tlf.: 40801793

Vårt saksnummer:
201613387/11

Dato:
280416

FERDIGATTEST

Eiendom : Gnr 40 Bnr
1463
Adresse : Odins Veg 51 A
Tiltakshaver : Inger og Yngve Norstrand
Tiltaket : Tilbygg bolig

Vi viser til søknad om ferdigattest mottatt 27.4.16 og tillatelse datert 26.4.16.

VEDTAK

Det gis ferdigattest for tilbygg på boligens fasade øst med samlet bruksareal 43,5 m², jf. plan- og bygningsloven § 21-10.

BEGRUNNELSE FOR VEDTAKET

Tiltakshaver har bekreftet at tiltaket tilfredsstiller kravene til ferdigattest.

GENERELLE BESTEMMELSER OG KLAGEADGANG

Vedtaket kan påklages, se orientering om rett til å klage og andre generelle bestemmelser på siste side.

ETAT FOR BYGGESAK OG PRIVATE PLANER
for byggesakssjefen

Vegard Abrahamsen Vatle - saksbehandler
Trond Haugen - gruppeleder

Brevet er elektronisk signert og har derfor ingen underskrift.

Vedlegg 5

BYUTVIKLINGSSEKSJONEN

BYGGESAKSAVDELINGEN

TLF. (05) 21 36 00
BERGEN RÅDHUS
5000 BERGEN

Ingrid Samdal
Tors veg

5050 NESTTUN

Bergen, den 13.01.81

Arkiv nr. 503.1
Saksnr. 790836
OF/ih

FERDIGATTEST

for arbeid etter § 93 i bygningsloven, Jfr. § 99 nr. 1.

MIKRO-
20 JAN. 1981
FOTOGRAFERT

Byggeplass	Skjold i Fana, g.nr. 40, b.nr. 743
Arbeidets art	Nybygg
Bygningens art	Garasje
Byggherre	Ingrid Samdal
Anmelder	ds.
Ansvarshavende	ds.
Søknad om byggetillatelse datert	01.01.1979

Arbeidet er besktiget i samsvar med bygningslovens § 99.

Bygningskontrollen har ikke funnet forhold som er i strid med vilkårene for byggetillatelse eller gjeldende bestemmelser i bygningslovgivningen.

Kopi:

- byggherre
- anmelder
- ansvarshavende
-
-
-

.....
F. C. Lund
overingeniør

.....
O. Førevaag
bygningsinspektør

Særskilt tillatelse fra bygningsrådet må innhentes før bygning eller del av bygning tas i bruk til annet formål enn forutsatt i byggetillatelsen.